

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha 2008

Petr Bartošek

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

**VÝVOJ, STAV A PERSPEKTIVY UBYTOVACÍCH
ZAŘÍZENÍ U VRANOVSKÉ PŘEHRADY**

**DEVELOPMENT, CURRENT STATE AND
PERSPECTIVES OF ACCOMMODATION
FACILITIES AT THE VRANOV LAKE**

Bakalářská práce

Petr Bartošek

Praha 2008

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. J. Vágner, Ph.D.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně, pod vedením školitele RNDr. Jiřího Vágnera, Ph.D., a že jsem všechny použité prameny řádně citoval. Jsem si vědom toho, že případné využití výsledků, získaných v této práci, mimo Univerzitu Karlovu v Praze je možné pouze po písemném souhlasu této univerzity. Svoluji k zapůjčení této práce pro studijní účely a souhlasím s tím, aby byla řádně vedena v evidenci vypůjčovatelů.

Ve Znojmě dne 1. 8. 2008

.....
podpis

Poděkování:

Splnění jistě milé povinnosti je poděkování svému vedoucímu bakalářské práce RNDr. Jiřímu Vágnerovi, Ph.D. za jeho odborný přístup a pomoc při zpracování této práce. Poděkování patří i zástupcům obcí, majitelům ubytovacích zařízení a všem dalším osobám, které mi v tomto výzkumu pomohly. Nejvýznamněji se mnou spolupracovali starostka Štítar paní Růžena Roupcová, starosta Vranova nad Dyjí pan Ing. Lubomír Vedra spolu s pracovnící infocentra Lenkou Franekovou, starosta Onšova Ivan Oujezdský a obecní účetní z Lančova paní Marie Hochová. Dále mi napomohli i pracovníci dalších institucí, kteří mě odkázali na příslušné zdroje nebo mi i některá data poskytli sami.

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce se stal výzkum ubytovacích zařízení u Vranovské přehrady. Letní rekreace u vody zde má dlouholetou tradici, což se odráží i na samotných ubytovacích zařízeních a jejich funkci v regionu. Po společensko-politických změnách po roce 1989 nastal, na úkor vázaného cestovního ruchu, bouřlivý rozvoj komerčního volného cestovního ruchu. Společně s možností vycestování a rekreace v zahraničí zažila i Vranovská přehrada kontinuální úbytek turistů. S postupem doby a obecným zvýšením životní úrovně se tento trend zřejmě podařilo zastavit. Zlepšující se úroveň materiálně-technické základny cestovního ruchu v této lokalitě by toho měla být důkazem.

Klíčová slova: ubytovací zařízení, Vranovská přehrada, mentální mapa, volný cestovní ruch

ABSTRACT

The objective of this bachelor work is research of accommodation facilities at the Vranov Lake. The tradition of summer recreation is longlasting there, which is reflected at the number of accommodation facilities themselves and at their function in the region. After social and political changes in 1989 began stormy development of free tourism to the contrary of former fixed tourism. The Vranov Lake faced continual loss of tourists because of the higher possibility to travel abroad. It was managed to cease that trend on account of the continuous increase general standard of living. The increasing level of the material and technical base of tourism in that locality could be the evidence.

Keywords: accommodation facilities, Vranov Lake, mental map, free tourism

OBSAH

1 ÚVOD	8
1.1 Cíle a výzkumné otázky	9
1.2 Vymezení pracovního regionu	11
2 ROZBOR LITERATURY A TERMINOLOGIE	14
3 METODIKA	17
3.1 Zdroje informací a dat	17
3.2 Terénní výzkum	18
4 UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ V MODELOVÉM ÚZEMÍ	21
4.1 Vývoj ubytovacích zařízení	21
4.2 Kategorizace ubytovacích zařízení	24
4.3 Ubytovací zařízení hotelového typu	29
4.4 Ubytování v soukromí	31
4.5 Ostatní ubytovací zařízení	33
4.6 Shrnutí	36
5 DALŠÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ATRAKTIVITU VRANOVSKA	40
6 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ	42
6.1 Řízené rozhovory se zástupci obecní samosprávy	42
6.2 Dotazníky určené majitelům ubytovacích zařízení	43
6.3 Anketní šetření turistů	45
6.4 Anketní šetření residentů	46
7 PERSPEKTIVY UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ	47
8 SROVNÁNÍ CESTOVNÍHO RUCHU – VRANOVSKÁ PŘEHRADA – MÁCHOVO JEZERO	51
9 ZÁVĚR	53
SEZNAM LITERATURY A ZDROJŮ	56
PŘÍLOHY	61

SEZNAM ZKRATEK

AHR ČR.....	Asociace hotelů a restaurací České republiky
a.s.	akciová společnost
CR	cestovní ruch
CZeCOT.....	Turistický server České republiky
č.....	číslo
ČCCR.....	Česká centrála cestovního ruchu
ČR	Česká republika
ČSÚ.....	Český statistický úřad
ČÚZK.....	Český úřad zeměměřický a katastrální
DB	druhé bydlení
DPH	daň z přidané hodnoty
ECEAT CZ	Evropské centrum pro eko agro turistiku
HO.RE.KA ČR	Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
IČ	identifikační číslo
Kč.....	Korun českých
KČT	Klub českých turistů
kol.	kolektiv
MMR.....	Ministerstvo pro místní rozvoj
NFHR ČR	Národní federace hotelů a restaurací
NP	Národní park
Obr.	obrázek
OIR.....	objekt individuální rekreace
ORP.....	obec s rozšířenou působností
Os/den	osoba za den
Sb.	Sbírky
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SVZ.....	státní vojenské zařízení
UNIHOST	Sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách
UVS	ubytování v soukromí
UZ	ubytovací zařízení

SEZNAM GRAFICKÝCH PRVKŮ

TABULKY:

Tabulka 1: Počty objektů druhého bydlení	22
Tabulka 2: Statistické údaje za UZ hotelového typu	29
Tabulka 3: Statistické údaje za ubytování v soukromí	31
Tabulka 4: Statistické údaje za kategorii ostatní UZ	33
Tabulka 5: Statistický souhrn kategorií ubytovacích zařízení	36

OBRÁZKY:

Obr. 1: Širší zarámování modelového regionu	11
Obr. 2: Poloha modelového území v ORP Znojmo	12
Obr. 3: Poloha modelového regionu v rajonizaci cestovního ruchu Česka 2006	13
Obr. 4a, b: Výřezy z Mapy 1, I - štítarský břeh, Výřez II - obec Vranov nad Dyjí	28
Obr. 5: Graf počtu hotelů a pensionů	30
Obr. 6: Podíl lůžkové kapacity kategorií ve skupině UZ hotelového typu	30
Obr. 7: Graf počtu chat a ubytovacích jednotek	31
Obr. 8: Podíl lůžkové kapacity kategorií ve skupině ubytování v soukromí	32
Obr. 9: Graf počtu UZ ve skupině ostatní	34
Obr. 10: Podíl lůžkové kapacity kategorií ve skupině ubytování v soukromí	34
Obr. 11: Graf počtu UZ celkově	37
Obr. 12: Graf podílu lůžkové kapacity UZ celkově	37
Obr. 13: Graf podílu lůžkové kapacity UZ celkově	38
Obr. 14: Lůžkové kapacity pro rok 2008	39
Obr. 15: Graf počtu návštěvníků Státního zámku Vranov nad Dyjí	40
Obr. 16: Atraktivita území pro výstavbu ubytovacích zařízení	40

MAPA:

Mapa 1: Ubytovací zařízení u Vranovské přehrady v roce 2008	27
---	----

1 ÚVOD

Pojem cestovní ruch lze chápat jako „komplexní společenský jev, jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou pro cestovní ruch, souhrn společenských a veřejně-správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.“ (Pásková, Zelenka 2002, s. 45)

Rekreace, spolu s vodní turistikou, patří k tradičním formám cestovního ruchu (dále jen CR). Jejich lokalizace je pak logicky vázána na vodní plochy. Míra, jakou je území dále využito, závisí na klimatických faktorech. Rekreace u vody i vodní turistika je tak výrazně orientována na letní sezónu. Česko, jakožto vnitrozemský stát, si absenci moře a nedostatku přirozených přírodních jezer nahrazuje, zejména pro domácí CR, značně významnými, uměle vytvořenými vodními plochami. Ty z hlediska funkčnosti dělíme na přehradní nádrže a rybníky. Největší rozmach výstavby přehradních nádrží patří 20. století, kdy bylo mezi lety 1945 a 1990 postaveno na 80 těchto děl (Vystoupil a kol. 2006).

Jelikož Vranovská přehrada má minimálně dvě střediska rekreace u vody s nadprůměrnou nabídkou služeb a sportovního vyžití, včetně dostatečné kapacity ubytovacích zařízení, jak najdeme v *Atlase cestovního ruchu* (Vystoupil a kol. 2006), řadíme ji do skupiny vodních ploch nadregionálního významu.

Pro hlubší pohled na možnosti jednotlivých vodních nádrží je nutné analyzovat jednotlivá střediska u těchto vodních ploch. Základním kritériem je hodnocení jejich vybavenosti ubytovacími kapacitami. Zde se, spolu s Máchovým jezerem, Sečí, Lipnem, Staňkovským rybníkem a dalšími, řadí Vranovská přehrada mezi nejvýznamnější střediska u vody v Česku. Pokud pak sečteme veškerá střediska letní rekreace u vody, dostaneme asi 16 % lůžkové kapacity ubytovacích zařízení České republiky (Vystoupil a kol. 2006).

Tato práce se zaměřuje právě na ubytovací zařízení (dále jen UZ) u Vranovské přehrady a problematiku s nimi spojenou. Poměrně úzce vymezené téma je zasazeno do širších souvislostí se samotným CR a specifickými podmínkami jihomoravské lokality, jakožto i místa oblíbeného pro svoji přírodní a kulturní jedinečnost, a tak poskytující podmínky pro turistické aktivity, druhé bydlení i mnohé další lidské činnosti. Tyto

skutečnosti slouží převážně jako zdroj podpůrných informací k přiblížení se ke zdejší realitě, potažmo pochopení vazeb na existenci objektů poskytujících možnost ubytování.

Nosnou část výzkumu tvoří samotná analýza ubytovacích zařízení, jejich poloha, kvalita, kapacita, nabídka služeb, vzájemné působení a další zkoumané charakteristiky. Zmíněný region jsem si vybral vzhledem k dlouhodobému zájmu o Vranovskou přehradu, kde pravidelně trávím mnoho času během letní sezóny. Dalším stimulem jsou i zkušenosti a účast mé nejbližší rodiny v poskytování letního ubytování u přehrady. První části práce patří diskuse s literaturou a metodickému postupu. Následuje víceméně analytická část, kde jsou zmapovány ubytovací kapacity, popsána jejich kvalita a rozsah nabízených služeb. Nedílnou součástí výzkumu jsou i čtyři druhy dotazníkového šetření. Zde jsou dotazováni samotní majitelé ubytovacích zařízení, jejich klienti, residenti a konečně i zástupci obcí. Ve výsledku se pokouším o jistý druh syntézy, kde se chci pomocí nasbíraných dat, metodických postupů, časovým srovnáním a i například rozhovory s klíčovými osobnostmi pokusit o zodpovězení a objasnění pro tuto práci zásadních výzkumných otázek a cílů.

V závěru práce se pokusím nastínit trendy a perspektivy, které by mohla daná lokalita čekat v blízké budoucnosti v oblasti ubytovacích kapacit a rámcově cestovním ruchu.

1.1 CÍLE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Hlavní cíle této práce:

- Zmapování ubytovacích zařízení a popis jejich vývoje od roku 1989.
- Vytvoření vlastní kategorizace ubytovacích zařízení pro zkoumané území.
- Posouzení současného stavu těchto zařízení z hlediska kvality i kapacity.
- Tvorba mapy lůžkové kapacity.
- Vyhodnocení a porovnání dotazníkových šetření residentů, majitelů ubytovacích zařízení, zástupců obcí a turistů. Průzkum percepce dopadů CR a odlišný práh pro hranice snesitelnosti či tolerance k CR pro jednotlivé skupiny dotazovaných.

- Tvorba mentální mapy největší atraktivity místa pro stavbu UZ z pohledu stávajících majitelů.
- Pokus o nastínění perspektiv ubytovacích zařízení u Vranovské přehrady, odhad případných dalších lokalit pro stavbu ubytovacích zařízení.
- Srovnání situace CR u Vranovské přehrady se situací u Máchova jezera.

Vedlejší cíle:

- Popsání dalších vlivů (kladných tak záporných) působících na atraktivitu oblasti, a tím i na případnou novou výstavbu či rekonstrukci ubytovacích zařízení.
  - Aktivita v CR a rekreaci, chataři, jednodenní návštěvníci
  - Blízkost NP Podyjí
  - Státní zámek Vranov nad Dyjí
  - Obnovená lodní doprava
  - Fenomén Vranovské pláže (nabídka pestrých služeb, nutnost zaplacení vstupu do oploceného areálu pláže)
  - Vranovské kulturní léto

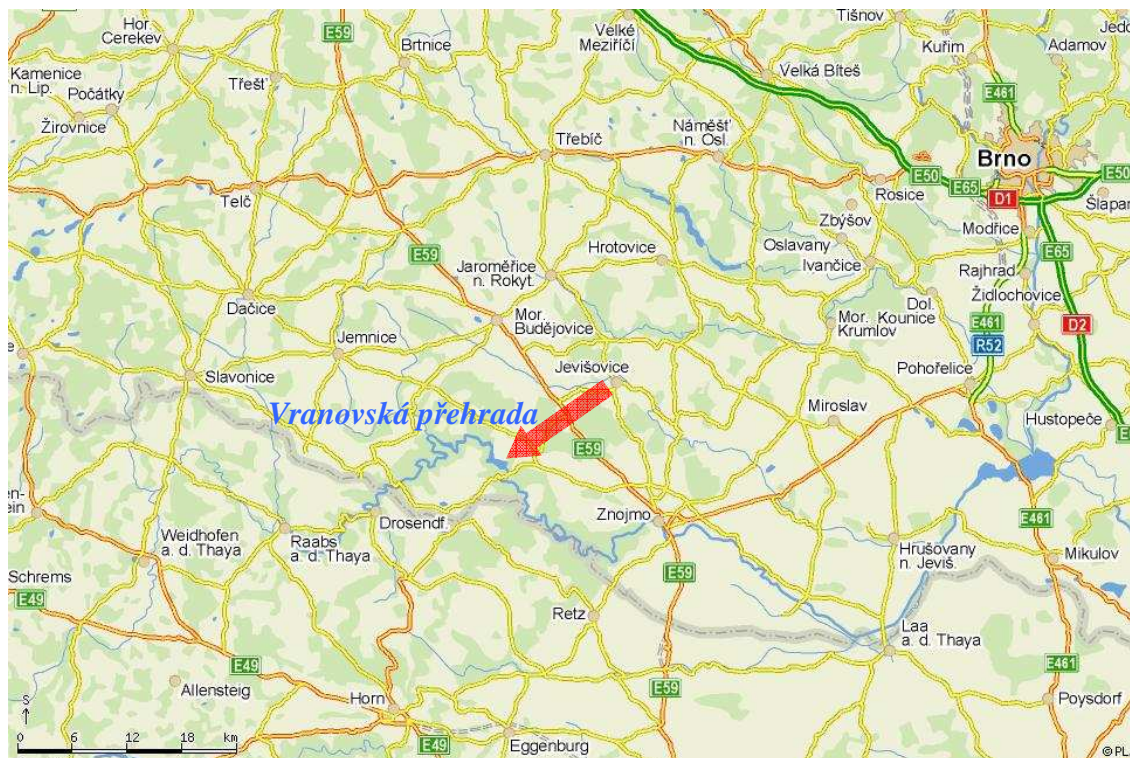
Základní výzkumné otázky:

- Došlo po roce 1989 k výraznému nárůstu počtu poskytovatelů ubytování?
- Ztratil po roce 1989 vázaný cestovní ruch své dominantní postavení?
- Zlepšuje se nabídka, kvalita a stav ubytovacích zařízení?
- Jsou ubytovací zařízení vytížena pouze v hlavní letní sezóně (VII - VIII)?
- Je zvýšená turistická aktivita zdrojem konfliktů mezi skupinami aktérů?
- Jak velký je poměr zahraničních a domácích turistů? Zvyšuje se podíl zahraničních turistů?
- Nalezneme zvýšenou koncentraci turistů pouze ve Vranově nad Dyjí a v oblasti štítarské pláže?

1.2 VYMEZENÍ PRACOVNÍHO REGIONU

Modelovým regionem v této práci je území, které vznikne spojením ploch katastrálních území čtyř obcí, jež bezprostředně sousedí s vodní nádrží Vranov. Ta se nachází na jihu Moravy, v příhraničním prostoru asi 20 km západně od města Znojma (obr. 1). Nejznámější ze zkoumaných obcí je rekreační centrum Vranov nad Dyjí, východněji s břehem vodní plochy hraničí také rekreačně nejméně významný Onšov, ze severu přiléhají podnikatelsky velmi aktivní Štítary a kvarteto ze západu uzavírá obec Lančov. Tímto dochází k vytvoření pracovního regionu, který tvoří nejaktivnější část celé oblasti Vranovska. Je zde zahrnuta oblast kolem největší souvislé vodní plochy Vranovské přehrady. Zde se soustřeďuje majoritní podíl ubytovacích kapacit i kulturních aktivit. Nutno zmínit ještě další, mojí prací nepostihnuté, oblasti s rekreačně řádově nižší důležitostí, které najdeme výše proti proudu. Jsou to pak Bítovská zátoka, kde ubytovací dominantou je kemp, ještě výše se nachází Chmelnice, Farářka a na samém konci nádrže spíše chalupářsky využívané Podhradí nad Dyjí.

Obr. 1: Širší zarámování modelového regionu

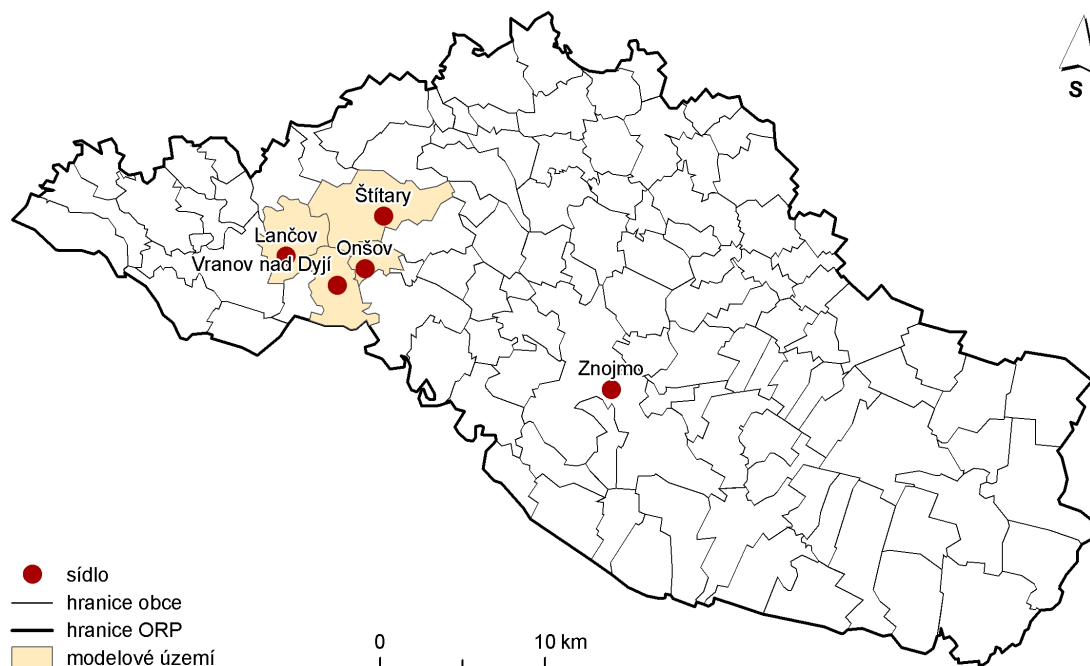
Zdroj: <http://www.mapy.cz> [10.4.2008]

Podle administrativního členění se obce ve zkoumaném území nachází v západní části okresu i ORP Znojmo (obr 2.) v Jihomoravském kraji.

Výzkum je prováděn v pohraniční oblasti, kde se kvůli restrikcím bývalého režimu nacházelo veřejnosti nepřístupné a armádou hlídané pásmo. Snad jedinou kladnou stránkou omezení vstupu do této oblasti bylo ochránění vzácné fauny a flóry v Podyjí, kde následně v roce 1991 vzniká, tehdy v ČR třetí, národní park – NP Podyjí. A právě jihovýchod pracovního regionu je i součástí národního parku, načež Vranov nad Dyjí slouží jako jedna z jeho vstupních bran.

Z hlediska polohy v turistických marketingových regionech, které byly vytvářeny především pro účely propagace svého turistického potenciálu a také pro potřeby řešení organizace cestovního ruchu, řadíme modelové území do regionu Jižní Morava (viz příloha 1). Základním účelem marketingových regionů je prezentovat turistický potenciál v tzv. turistických regionech, nebo-li přirozených celcích, které mají z hlediska podmínek rozvoje cestovního ruchu jedinečné vlastnosti, odlišné od jiných regionů. Jedná se o lokalitu s atraktivitami a s nimi společnými zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina vybírá pro svou

Obr. 2: Poloha modelového území v ORP Znojmo

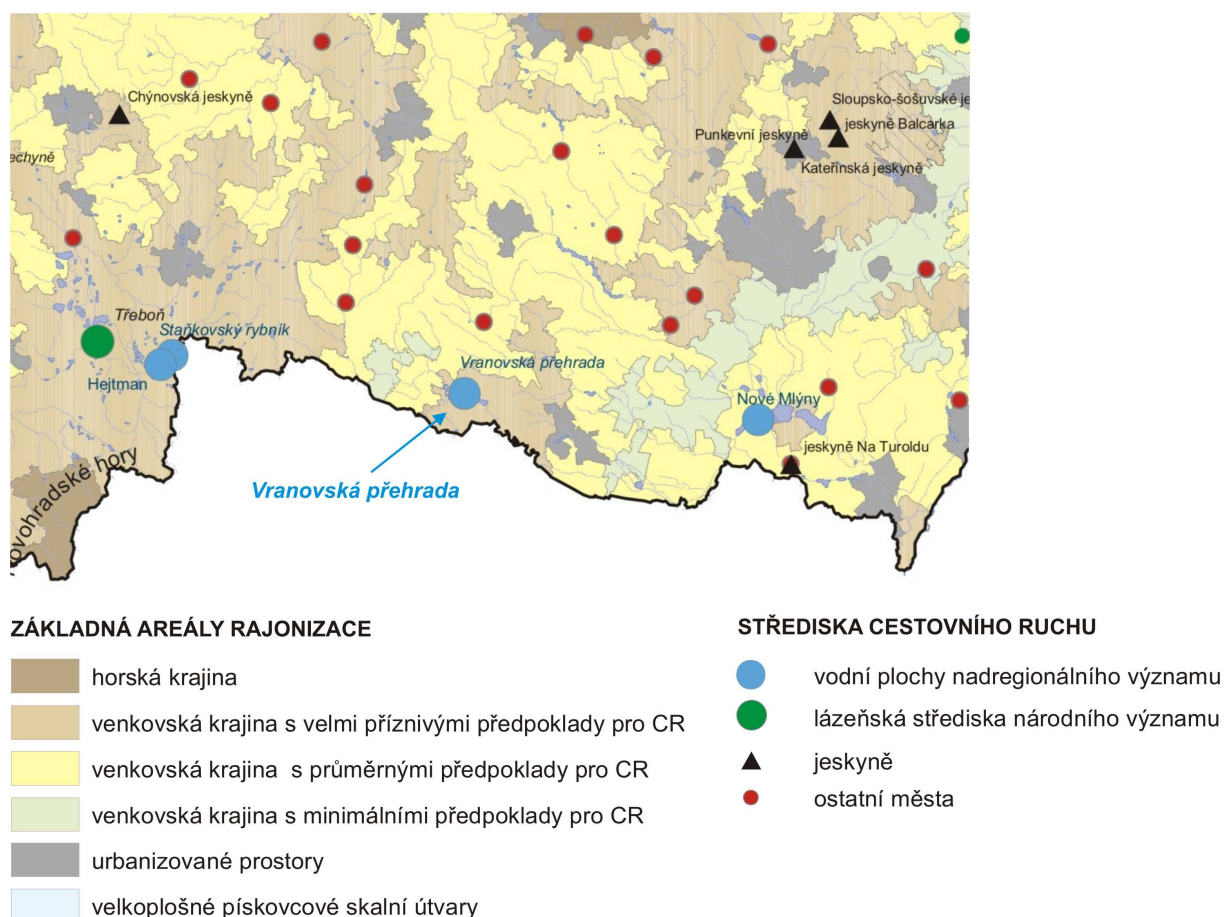
Zdroj: ArcČR ARCDATA PRAHA, s.r.o.

návštěvu a které poskytovatelé přinášejí na trh. Toto členění turistického potenciálu Česka na turistické regiony je určeno hlavně pro propagaci v blízkém zahraničí. Z určitého pohledu je také vhodné pro domácí turisty. Ti, jakožto znalci své republiky, vnímají navíc i daleko menší celky a větší podrobnosti v členění krajiny. A především z tohoto důvodu byly vyčleněny i turistické oblasti (viz příloha 2). V tomto případě zařadíme zkoumané území do oblasti Podyjí (Vystoupil a kol. 2006).

Pro objasnění funkčně prostorové struktury využití území a klasifikaci jeho vhodnosti pro pobytový CR lze použít rajonizaci, což je postup založený na syntéze geografického a územně plánovacího přístupu. Zvolená technika rajonizace diferencuje území ve dvou rovinách. První rovinou je členění území do relativně homogenních geografických celků, za druhé je území reprezentováno bodovými prvky – středisky CR (Vystoupil a kol. 2006) - obr. 3.

Obr. 3: Poloha modelového regionu v rajonizaci cestovního ruchu Česka 2006

Zdroj: Atlas cestovního ruchu České republiky 2006

2 ROZBOR LITERATURY A TERMINOLOGIE

Charakteristickým rysem zdrojů, které jsem využil ve své studii, byl nedostatek prací více zaměřených na konkrétní oblasti CR. Ve většině publikací nalezneme obecné teorie a základní exkurz do problematiky CR. Ovšem zdařilé zpracování, poměrně konkrétního a specifického tématu mé práce, je podmíněno zvládnutím právě i tohoto teoretického rámce CR.

Jednoznačně nejkomplexněji, a přesto do značné hloubky, shrnuje vědecké poznatky Mariot P. (1983) v odborné práci *Geografia cestovního ruchu*. Právě zde autor věnuje několik stran i samotným ubytovacím zařízením, což považuji za velice přínosné. I když toto dílo je poměrně staršího data, jeho neoddiskutovatelnou nadčasovost potvrzují časté citace mnoha současných odborníků. Novější *Geografie cestovního ruchu* (Štěpánek, Kopačka, Šíp 2000) také vysvětluje problematiku CR. Zvláště přehledně a srozumitelně je zpracovaná, na představivost náročnější, kapitola CR jako systém. Stěžejní část zmiňované práce tvoří regionální analýzy CR v Evropě, následují o trochu méně podrobné charakteristiky zbylých kontinentů a v samotném závěru je podrobněji vysvětlena realita CR v Česku a jeho regionech. Obdobnou, avšak stručněji pojatou, strukturu obsahu i formy nalezneme v *Geografii cestovního ruchu* (Hrala 1997). Více na aplikovanou geografii se zaměřuje publikace *Území a cestovní ruch* (Trnková, Slámová, Wichsová, Pospíšil 1995). Zde autorský kolektiv dává mimo jiné značný prostor územnímu plánování a materiálně technické základně CR. Věnují se i problematickému rozlišení a částečnému vzájemnému prolnutí volného a vázaného CR po roce 1989, což jsem také velice ocenil z důvodu přítomnosti tohoto fenoménu ve svém modelovém území. Dnes stále více frekventovaným tématem udržitelnosti územního rozvoje a CR se zabývá např. *Cestovní ruch a regionální rozvoj* (Vaško 2002).

Pro mne velice užitečný, výstižný a v některých pracích nedoceněný *Atlas cestovního ruchu České republiky* (Vystoupil 2006) mi poskytl, hlavně díky obsahově i kartograficky kvalitním mapovým výstupům, základní přehled a možnost srovnání rekreačních středisek i vodních ploch. Za velmi zdařilé považuji propojení grafických a mapových prvků s textovou složkou. Ze stejné publikace jsem použil i mapové zpracování rajonizace a regionalizace Česka.

Při práci s termíny a pro jejich dokonalé pochopení je velmi nápomocný, a svým rozsahem jedinečný, *Výkladový slovník cestovního ruchu* (Pásková, Zelenka 2002).

Brněnská pobočka Akademie věd vydala publikaci *Vranov nad Dyjí/Jemnice: region v transformaci* (Vaishar a kol. 2000). Jedná se o syntetizující práci, která nejprve analyzuje a poté hodnotí region, do kterého spadá i mé modelové území, v období transformačních procesů po roce 1989. Součástí je vyhodnocení rozsáhlého dotazníkového šetření. Závěrečnou část autoři věnovali analýze jednotlivých subregionů Vranovska a Jemnicka.. Historický pohled na průběh vývoje samotného Vranova nad Dyjí nalezneme v německy psané knize *Frain einst die Perle im Thayatal* (Anderle, Schmidt 2002). Jedná se o rozsáhlou dvousvazkovou publikaci, ve které nalezneme mnoho dobových fotografií, nejstarší s datem vyhotovení na přelomu 19. a 20. století, plány a mapy tehdejšího sídelního systému, mnohé statistiky a další grafické prvky. Podrobně je zde zaznamenána stavba přehrady a následná proměna oblasti ve vyhledávaný cíl cestovního ruchu. Statistická dokumentace navíc udává počty odsunutých Němců po 2. Světové válce. S ohledem na to, že toto dílo patří spíše do populárně-naučné literatury, nečerpám z něj žádné neověřitelné informace. Tento pohled, až do sto let staré historie, však může napomoci k pochopení i některých současných reálií Vranovska.

Pro statistickou správnost zpracování dotazníků jsem čerpal z *Přehledu statistických metod zpracování dat* (Hendl 2004) a také z přístupů k již provedeným šetřením ve studentských pracích (Levá 2007, Vach 2007, Zatloukalová 2005).

Rozborem literatury vztahující se k vodním nádržím se zabýval Frantál (2007). Ten také uvádí, že většina publikací je spíše technicky zaměřená, popřípadě se věnuje nádržím jako celku v rámci Česka, a to spíše po fyzicko-geografické stránce. Zajímavá v jeho práci je analýza a následné srovnání Lipna a Máchova jezera.

Absenci literatury spjaté s CR a vodními nádržemi v regionálním nebo lokálním měřítku mohou částečně nahradit bakalářské a diplomové práce vznikající na geografické sekci Přírodovědecké fakulty (Frantál 2007). Nejblíže mému výzkumu je práce Levé (2007), kde se zabývá transformací vázaného cestovního ruchu v oblasti Máchova jezera. Zatloukalová (2005) se věnuje Brněnské přehradě a rekreačnímu využití v zázemí Brna. Cestovní ruch v okrese Znojmo zpracovala Goldová (2004). Pracuje sice spíše s daty z ČSÚ a tak, jak i sama uvádí, poskytují některé její závěry pouze orientační přehled. Tomuto zkrácení se však nelze vyhnout, neboť část majitelů

UZ se nepřihlásí ke své činnosti u svých obecních úřadů. Zvláště v jejím případě, kdy zkoumala celý okres, by byl takový výzkum nesmírně finančně i organizačně náročný.

Odbornou publikaci, která by se zabývala převážně ubytovacími zařízeními, jsem nezaznamenal. Z tohoto důvodu považuji za nutné objasnit důležité termíny použité v mé práci. Prvním zdánlivě jasným je **ubytovací zařízení**. *Výkladový slovník cestovního ruchu* (Pásková, Zelenka 2002, s. 300.) vysvětluje tento pojem jako „objekty, prostory nebo plochy, kde je veřejnosti poskytováno ubytování“. Pokud se však jedná pouze o veřejnost, nesměli bychom pod tento pojem zařazovat objekty individuální rekreace. A to je v rozporu například s Mariotem (1983), který UZ dělí na UZ volného CR, UZ vázaného CR a právě objekty individuální rekreace (OIR). V mé práci je pojem UZ chápán spíše podle Páskové a Zelenky (2002). Přesněji řečeno zahrnuji pod tímto termínem UZ vázaného i volného CR. Podobně uvažovala i Goldová (2004), ta také tyto dvě skupiny sjednotila do jedné třídy, nazvala ji UZ komerčního typu. Omezený prostor však věnuji objektům druhého bydlení. Podle mého názoru zařazením chalup, chat a funkcí podobných staveb do UZ vzniká určité zkreslení a vytvoření nehomogenní skupiny. Dalším pojmem je **hromadné ubytovací zařízení (HUZ)**. *Atlas cestovního ruchu* (2006) poskytuje jednoduchou definici, kde každé UZ s 10 a více lůžky je HUZ. Hlavním kritériem pro UZ volného CR je, že tato zařízení jsou k dispozici všem účastníkům CR (Mariot 1983). Stejný autor vysvětluje pojem UZ vázaného CR, pro které je typické, že jejich služby využívá pouze jistá skupina účastníků cestovního ruchu. Dále Mariot (1983) definuje i OIR, pro které je typická vysoká koncentrace na malém území, nízká ubytovací kapacita a hlavně úzký okruh uživatelů, ti jsou zpravidla omezeni na rodinné příslušníky majitele OIR. Podle Páskové a Zelenky (2002) můžeme o ubytování v soukromí (UVS) mluvit jako o formě ubytování, které nevyhovuje definici hromadného zařízení CR a nabízí omezený počet pokojů v soukromých domech za úplatu nebo zdarma.

3 METODIKA

Z metodického hlediska se v mé práci uplatnila analýza odborné literatury, která poskytla termíny i teoretické zařamování problematiky zkoumané v mém výzkumu. Následně jsem provedl poměrně důkladné terénní šetření. To se skládalo ze samotného hledání a mapování UZ, uskutečnění řízených rozhovorů, zasílání dotazníků a vyhodnocení anket. Pro vizualizaci získaných dat jsem použil široký výběr grafických prvků. Patřily mezi ně tabulky, grafy, fotografie a v aplikaci ArcMap 9.1 vypracované mapy. Jako podklad pro vytvoření mapy UZ jsem použil katastrální mapy obcí v modelovém území. Ty jsou dostupné na oficiálním webu města Znojma. Jelikož jsem vytvářel svoji vlastní kategorizaci UZ, tak jsem metodická pravidla pro jejich určení ponechal spolu se samotnými výsledky výzkumu v rámci kapitoly 4.

3.1 ZDROJE INFORMACÍ A DAT

Mimo odborné literatury, diplomových a bakalářských pracích jsem prostudoval další dostupné zdroje informací. Jednalo se o různé informační materiály, brožuru, mapy KČT, oficiální internetové stránky obcí i populárně naučnou literaturu.

Prvním úkolem bylo zjistit počty a polohu UZ. Nejprve jsem se snažil vytvořit co nejkompletnější databázi UZ pomocí údajů z ČSÚ. Hledal jsem i na turistickém serveru ČR (CZecOT). Odkazy na některá UZ jsem objevil i přes brožuru a oficiální webovou stránku Sdružení pro obnovu a rozvoj obcí Vranovska (<http://www.vranov-region.cz> [18.3.2008]). Hledání přes oficiální instituce a jimi zveřejňované databáze UZ nebylo však nikterak produktivní. Zde byly zveřejněny pouze ty nejznámější hotely a penziony, a to ne ve vyčerpávajícím počtu. Proto se hlavním zdrojem polohových a dalších informací stal samotný výzkum v terénu. Využíval jsem jak znalosti místního prostředí, tak rad od zástupců obcí i místních obyvatel. Dobrým vodítkem byly také informační cedule jednotlivých UZ. Následně jsem různými způsoby zkoumal jednotlivá UZ. Většina z nich byla pojmenována, a tak se kontaktní informace daly dohledat v propagačních materiálech nebo na příslušných webových stránkách.

Se samotným mapováním UZ souviselo i jejich rozřazování do jednotlivých druhů. Musel jsem tedy vybrat vhodnou kategorizaci UZ. K pochopení problematiky s tím spojené jsem převážně čerpal z údajů České centrály cestovního ruchu

(dále jen ČCCR), českého turistického serveru CZeCOT dostupného z www.czecot.com a propagačního serveru CR www.cestovni-ruch.cz. Díky časem prohloubené významové nejednotnosti termínů mezi odborníky, profesními sdruženími i podnikateli v CR, vznikla v této oblasti poměrně složitá situace. Proto se tomuto tématu a výběru kategorizace podrobněji věnuji v podkapitole 4.2.

3.2 TERÉNNÍ VÝZKUM

Ucelenější informace týkající se UZ, CR a konkrétních obcí jsem se snažil získat pomocí řízených rozhovorů s pracovníky obecních úřadů. První kontakt jsem většinou navázal pomocí emailu, kde jsem představil svoji práci a uvedl svoje prosby. Následně jsme se telefonicky domluvili na schůzce, na které jsem pomocí otevřených i uzavřených otázek zjišťoval postoje k problematice UZ a CR. Předem připravený dotazník s otázkami na zástupce obcí (příloha 4) jsem vytiskl a před každým rozhovorem věnoval jednu prázdnou kopii dotazované osobě. Společně jsme poté rozebírali problematiku tématu, vše důležité jsem ihned zaznamenával. Jeden rozhovor trval přibližně 30 až 40 minut.

Za Vranov nad Dyjí mi odpovídal starosta, pan ing. Lubomír Vedra, spolu s vedoucí pracovnící infocentra ve Vranově paní Lenkou Franekovou. V Lančově jsem hovořil s obecní účetní, paní Marií Hochovou. Ve Štítarech mne přivítala paní starostka Růžena Roupcová. A nakonec v Onšově jsem řízený rozhovor provedl se starostem Ivanem Oujezdským. Strukturované rozhovory se ukázaly jako velice přínosné, zejména pro pochopení záměrů a hlavních cílů samotného vedení obce. Diskuze probíhaly v příjemné atmosféře, a to i přes zvýšený zájem jiných studentů a institucí o podobná šetření. Za velkou výhodu jsem považoval svoji fyzickou přítomnost na daném úřadě.

Konkrétnější informace jsem získával pomocí dotazníku pro majitele UZ (viz příloha 5). Později se ukázalo, že odpovídající nemusí být pouze majitel, ale také provozovatel či osoba k tomu pověřená. Záměrem tohoto dotazníku bylo, abych ho zformuloval co nejstručněji, ale přitom se mi podařilo zjistit co nejvíce údajů za jednotlivá UZ. Vzhledem k vysokému počtu subjektů poskytujících ubytování jsem tento dotazník posílal na emailové adresy ubytovatelů jednotlivých UZ. Největší objem dotazníků jsem rozeslal na začátku května 2008, menší počty poté později při nalezení dalších UZ. Úspěšně jsem celkem odeslal 55 dotazníků. Někteří majitelé mají však více UZ a tak jsem jim dotazník zaslal pouze jednou. Tato situace nastala hlavně v případě

společnosti CAMP PLÁŽ. Zpět se mi celkově vrátilo 19 vyplněných dokumentů. V závěru tohoto dotazníku jsem umístil mapu rozdělenou čtvercovou sítí do očíslovaných sektorů. V dotazníku jsem se tázal na libovolné místo, které by si majitel UZ vybral, pokud by zde mohl postavit nové UZ. Při výběru nebyli jakkoli limitováni. Mohli označit celkem tři sektory v mapě, která je součástí dotazníku. Každý sektor který vybrali jsem následně obodoval, nejvíce bodů dostal první výběr a třetí nejméně. Po sumarizování bodů za každý sektor jsem jejich hodnoty pomocí aplikace ArcMap interpoloval. Cílem této otázky je vytvořit mentální mapu nejpreferovanější polohy UZ z hlediska majitelů UZ.

Další z mých cílů bylo i provedení dvou anketních šetření. Jednalo se o anketu zaměřenou na turisty a residenty. Oproti dotazníkům byly obě ankety stručnější a jejich záměrem bylo zjistit základní postoje těchto skupin v modelovém území a případně poukázat na konflikty mezi nimi. Vypovídací schopnost ankety s turisty je však díky termínu uskutečnění (26.-27.4. 2008) snížena. Ptal jsem se postupně na 6 otázek, kdy šestá zjišťovala věk respondentů a nabízel jsem možnost na ni neodpovídat. První 4 otázky jsou uzavřené a 5. je otevřená. Dohromady na všech stanovištích se mi podařilo získat 128 odpovědí. Až v průběhu šetření jsem zjistil, že většina dotazovaných přijela pouze na denní návštěvu a nechystá se přespat v žádném UZ. Proto pro přesnost uvádím, že se pak z hlediska faktické správnosti nejedná o turisty, nýbrž o návštěvníky. Abych postupoval podle statistických pravidel potřeboval jsem se přiblížit stavu, kdy by každý potencionální dotazovaný měl stejnou pravděpodobnost, že se zeptám právě jeho. Proto jsem se postupně ptal na třech vytipovaných místech. První stanoviště se nacházelo na lávce pro pěší, která spojuje pláž a onšovskou část břehu nádrže. Těleso přehrady a silnice která po ní vede, a zároveň propojuje onšovský a vranovský břeh, se stala druhým místem mého dotazování. Obě tato stanoviště se díky fyzicko-geografickým vlastnostem terénu prakticky nedají obejít, tak aby to nebylo časově krajně nevýhodné či z pohledu běžného turisty nelogické. Třetí stanoviště jsem umístil do samotného Vranova nad Dyjí, abych zachytil i případné návštěvníky zdejšího zámku. Pro všechna tři anketní místa platilo následující pravidlo. Dotazoval jsem se každé třetí osoby, která měla o rozhovor zájem a prošla stanovištěm. Pokud však procházela početnější, většinou homogenní skupina lidí, ptal jsem se pouze jednoho z nich.

Výběr residentů byl náročnější. V této anketě jsem se snažil striktně dodržet předem daná pravidla. To se mi povedlo pouze částečně. Nicméně toto šetření jsem považoval již předem jako informativní. Následkem toho jsem se ve Vranově na názory

ptal na 19 adresách. Ve Štítarech jsem kontaktoval 14 respondentů, v Lančově 6 a v Onšově 3. V daných obcích jsem orientoval pomocí popisných čísel. Začínal jsem číslem pět a ptal jsem se na každém následujícím dvacátém čísle popisném. Pokud se na dané adrese vyskytovalo více bytů, ptal jsem v prvních vstupních dveřích v přízemí. Pakliže nesloužil objekt k trvalému bydlení, pokusil jsem se o uskutečnění ankety nejdříve se sousedy vpravo, pak vlevo od vybraného čísla. Pokud jsem neuspěl ani takto, pokračoval jsem dalším plánovaným číslem.

Uvědomuji si, že výsledky anket poskytují pouze informativní charakter. Je to způsobeno zejména ročním obdobím, ve kterém jsem dotazování prováděl a nastavením pravidel výběru respondentů.

4 UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ V MODELOVÉM ÚZEMÍ

Tato část práce se zabývá analýzou ubytovacích zařízení (UZ). Jejím účelem je poskytnout přehled o stávajících zařízeních ve zkoumaném území, popsat a analyzovat jejich kvalitu, lůžkovou kapacitu a další vlastnosti. Tento cíl jsem se pokusil splnit pomocí mapových výstupů a statistických přehledových tabulek.

Jsou to právě UZ, které formují osobité podmínky pro rozvoj CR. Umožňují totiž účastníkům CR zůstat a prodloužit jejich pobyt na více než jeden den. UZ tak tvoří střediska CR a v jejich okolí jsou vlivy CR na krajinu nejintenzivnější. Na kapacitě takovýchto zařízení proto závisí celkový objem CR. Ta v optimálním případě odráží i stupeň atraktivnosti lokalizačních předpokladů širšího okolí středisek CR (Mariot 1983).

Ke geografickému vyjádření nezbytně patří právě mapa, a proto jsem hned za úvodní podkapitoly vložil mapu modelového území (mapa 1). Kvůli nerovnoměrnému rozložení UZ v území jsem musel tuto mapu vytvořit minimálně ve formátu A3. Navíc jsem byl donucen udělat ještě dva mapové výřezy v místech největších koncentrací UZ (obr. 4a, b). Pro lepší orientaci jsem každému UZ přidělil jedinečné identifikační číslo (IČ). Pomocí tohoto čísla lze najít jméno a jiné charakteristiky UZ v tabulkách vložených v textu nebo v kompletním seznamu UZ (viz příloha 3). V mapě 1 jsem UZ rozdělil celkem do jedenácti kategorií. První je hotel, a dále následují pension, chata, ubytovací jednotka, kemp, chatová osada, turistická ubytovna, apartmánové jednotky, rekreační středisko, letní tábor a nakonec uvádím také bývalá ubytovací zařízení.

4.1 VÝVOJ UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ

Vranovsko bylo pro svoje zejména přírodní kvality vyhledáváno návštěvníky již před postavením tělesa hráze vodní nádrže ve 30. letech minulého století. Vzniknutím umělé vodní plochy v kombinaci s přírodním a kulturním potenciálem postupně došlo k vytvoření turistické destinace řádově vyšších kvalit. To se jasně projevilo v totalitním období, kdy se přistoupilo k masové výstavbě UZ. Samozřejmostí je převaha UZ vázaného cestovního ruchu. Díky oblíbenosti Vranovské přehrady a nástupu chalupaření i chataření rostou souběžně také počty objektů druhého bydlení (DB).

Vranovská přehrada je vyhledávanou lokalitou pro trávení víkendů a volného času mimo méně kvalitní městské prostředí. Téměř podél celé nádrže, kde bylo možné vystavět chatu, vznikají chatové oblasti s různou hustotou výstavby. Nejčastěji se jedná o chaty v jedné řadě hned u vody. V dobře přístupných a exponovaných úsecích však vznikly areály s chatami ve více řadách, často doplněných o obchod s potravinami či stravovací zařízení. Zvláště starší obyvatelé zde stráví až polovinu roku. Jak naznačuje tabulka 1, tento trend se po roce 1989 obrátil a statisticky objektů DB ubývá. V tabulce 1 jsem se pokusil srovnat počty objektů DB za roky 1991 a 2005. Díky odlišné metodice jednotlivých cenů při evidenci těchto objektů je nutné za rok 1991 sečíst objekty individuální rekreace celkem a rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu. Takto dostaneme alespoň hrubý údaj o počtech objektů DB. Pro srovnání s rokem 2005 slouží data ČÚZK za stavby pro individuální rekreaci, ke kterým však musíme přičíst počty neobydlených bytů z důvodu rekreačního využití. Tyto jsou převzaty z cenzy 2001. S ohledem na částečnou nekompatibilitu dat je nutno počty objektů DB brát s rezervou.

Tabulka 1: Počty objektů druhého bydlení

	1991			2005		
	Objekty individuální rekreace celkem	Rekreační chalupy nevyčleněné z bytového fondu	Objekty druhého bydlení	Stavba pro individuální rekreaci	Neobydlené byty z důvodu rekreačního využití (2001)	Objekty druhého bydlení
Vranov n. D.	156	47	203	74	50	124
Štítary	480	3	483	359	20	379
Lančov	485	9	494	194	15	209
Onšov	130	0	130	116	5	121
Celkem	1251	59	1310	743	90	833

Zdroj: SLDB 1991, SLDB 2001, ČÚZK 2005

Hlavním poznatkem je celkový úbytek takto sloužících objektů. Osobně se domnívám, že ve skutečnosti rozdíl nebude tak velký, jak ukazují statistiky a takto velká diference je způsobena odlišným posouzením funkce objektů mezi cenzy.

Po změně systému v roce 1989 zaniká řada podnikových zařízení. Možnost českých občanů cestovat do zahraničí a další společensko-ekonomické změny se odrazily na počtu příjíždějících turistů a návštěvnost celkově klesla. Nicméně zájem turistů byl i tak dostatečný, aby mohla začít fungovat UZ volného CR. Provoz na této bázi většinou předcházela koupě bývalého UZ, které nový majitel postupně

rekonstruoval a snažil se vyhovět požadavkům zákazníků. Podobným způsobem vznikla celá řada UZ. Následkem je zdravá konkurence mezi UZ, což má za následek zvýšení kvality ubytování ve zkoumaném regionu, stavbu nových UZ i celkové zlepšení a každoročního rozšiřování nabídky služeb. Výsledkem je, že pro rok 2008 má fungovat 6 hotelů, 21 penzionů a více než 70 dalších UZ o celkové kapacitě s minimálně 2722 lůžky. Až na porevoluční pokles návštěvnosti místní obyvatelé nepociťují, že by počet turistů klesal i nadále. V poslední době je tomu zřejmě naopak. Ověření tohoto trendu se očekává od sezóny 2008. Vzhledem ke zmíněné konkurenci je zcela přirozené, že některá UZ ukončí svoji činnost. V pracovním regionu jsem při výzkumu našel tři UZ, která ukončila činnost v nedávné době. Z toho dvě UZ jsou o nevelké lůžkové kapacitě, jednalo se o ubytovací jednotku a chatu. Odhaduji, že dohromady mohly disponovat 20 až 30 lůžky. Majitelé provoz ukončili vzhledem k nízké finanční rentabilitě. Pro letošní rok také zaniklo rozsáhlé rekreační středisko Rovnost. To se sestávalo z centrální budovy, několika technických staveb a přibližně 20 srubů. Toto středisko dohromady nabízelo zhruba 250 lůžek. Jednotlivé objekty se nyní rozprodávají. Domnívám se, že krach byl zapříčiněn dvěma hlavními důvody. Prvním je klesající zájem turistů o pobyt ve velkokapacitních zařízeních, která se kvalitou ubytování nemohou ostatním vyrovnat. Druhým je poměrně velká vzdálenost od vodní hladiny a poloha ve svahu. Zjednodušeně lze tvrdit, že cena za lůžko je přímo úměrná vzdálenosti od vodní plochy. Toto platí zejména pro štítarský břeh, kde se nachází i bývalé UZ Rovnost. Výnosy nestačily na zlepšování kvality a následkem nízké obsazenosti nakonec středisko krachuje. Tento trend potvrzují i nově postavený hotel a apartmánové jednotky, které vznikli na území společnosti CAMP PLÁŽ v místě blízkém vodě i společenským atrakcím. Další výstavba je plánována také v těchto místech.

4.2 KATEGORIZACE UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ

Smyslem kategorizace je zařadit dané UZ do jednotlivé kategorie (hotel, pension atd.), což pro mne nakonec bylo obtížnější, než se ze začátku zdálo. Chtěl jsem postupovat podle již vytvořených kategorizací (Mariot 1983, Pásková, Zelenka 2002). Jednotlivé definice vztahující se k UZ byly někdy významově nepřesné nebo se jejich význam vzájemně nevyklučoval. Proto jsem se rozhodl pracovat s kategorizacemi, které vytvořily profesní sdružení a další instituce. Jejich vhodnou kombinací a přidáním některých specifických kategorií jsem se snažil vystihnout stav co nejbližší realitě ve zkoumaném území. Tomu odpovídá i struktura legendy v mapě 1. Problémem je, že zmiňované druhové kategorizace UZ fungují na základě dobrovolnosti. To nevyklučuje stav, kdy si majitelé mohou svá UZ pojmenovat, a tedy kategorizovat, podle svého, s čímž jsem se také často setkával hlavně v případě názvu pensionů a hotelů. Tento fakt tedy znesnadňuje účastníkům CR orientaci v nabídce poskytovaných služeb UZ. Takto nesjednocený systém se snažily unifikovat profesní svazy Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu (HO.RE.KA ČR), Národní federace hotelů a restaurací (NFHR ČR), Sdružení podnikatelů v pohostinství, stravovacích a ubytovacích službách (UNIHOST), Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) a Česká centrála cestovního ruchu (ČCCR) - CzechTourism. HO.RE.KA ČR a NFHR ČR jsou v dnešní době sloučeny do Asociace hotelů a restaurací České republiky (AHR ČR). Nástrojem, kterým se snaží zmíněné instituce sjednotit druhy UZ, je přednostní propagace a podpora certifikovaných UZ.

Při sestavování kategorizace jsem UZ primárně rozdělil do tří skupin podobně jako to dělá CZeCOT. První množinu jsem označil jako UZ hotelového typu, spadají sem **hotely** a **pensiony**. Ty jsem kategorizoval podle definic, které vyplývají z *Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení České republiky* - kategorie hotel, hotel garni, pension a motel, pro období let 2006-2009 (2005). **Hotel** je UZ s nejméně 10 pokoji pro hosty vybavené pro poskytování přechodného ubytování a služeb s tím spojených (zejména stravovacích). **Pension** je UZ s nejméně 5 pokoji pro hosty s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb.

Druhou skupinu jsem pojmenoval ubytování v soukromí. Tu dále člením na kategorie chata a ubytovací jednotka. Pod pojem **chata** zařazuji UZ s možností vlastního vaření obvykle postavené z cihel nebo ze dřeva a umístěné ve vlastní zahradě

nebo v lesním prostředí (Pásková, Zelenka 2002). Chata je postavena za účelem rekreace a celá její kapacita je pronajímána rekreantům.

Ubytovací jednotka je v mojí kategorizaci takové zařízení, většinou k rekreaci přizpůsobený byt nebo apartmá, které je však součástí objektu, v němž bydlí i samotný majitel UZ. Ubytovací jednotka poskytuje maximálně 10 lůžek.

Do třetí skupiny spadají všechna zbylá UZ, nazval jsem ji ostatní. Patří sem **kemp, chatová osada, turistická ubytovna, letní tábor, rekreační středisko, apartmánové jednotky a bývalá ubytovací zařízení**. První tři pojmy jsou definovány v *Doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování služeb v rámci ubytování v soukromí, v kempech a chatových osadách a turistických ubytovnách* (2000), vydané Svazem podnikatelů ve venkovské turistice a agroturistice ČR, Evropským centrem pro eko agro turistiku (ECEAT CZ), dále živnostenským společenstvem Kempy a chatové osady ČR, Klubem českých turistů a odborem cestovního ruchu Ministerstva pro místní rozvoj. Dokument zveřejňuje propagační server www.cestovni-ruch.cz.

Pro zvláštní, ale v modelovém území poměrně četný typ UZ, jsem jako **apartmánové jednotky** označil taková UZ, která jsou ve většině případů postavena nebo upravena pro komerční využití. Nejsou součástí objektu ve kterém bydlí jeho vlastník a nenabízejí stravovací služby. Zpravidla je součástí kuchyň pro vlastní vaření. Výrazným rozdílem oproti jiným podobným kategoriím je velká obytná plocha, členěná do více místností pronajímána jednomu subjektu, nejčastěji rodině. V některých případech slouží jako objekt individuální rekreace majitele mimo letní sezónu, ten pak takto ale využívá jen minimální kapacity tohoto objektu. Zařízení se tak odlišuje od chaty zejména velikostí stavby a počtem lůžek.

Rekreační středisko je další zvláštní kategorií v mé práci. Pojem se nesmí zaměňovat s pojmem rekreační středisko cestovního ruchu. Rekreačním střediskem se z mého pohledu rozumí rozsáhlejší a poměrně uzavřený areál pro ubytované, v rámci něhož stojí větší počet malokapacitních UZ nejčastěji chat a srubů. Sociální i stravovací služby nabízí centrální budova, kde se také většinou nacházejí další ubytovací prostory. Do ceny je obvykle zahrnuto i stravování. Pro ubytované jsou v rámci rekreačního střediska přístupná volnočasová zařízení. Rekreačními středisky bývají často zařízení, které dříve sloužila jako podniková rekreační zařízení vázaného cestovního ruchu.

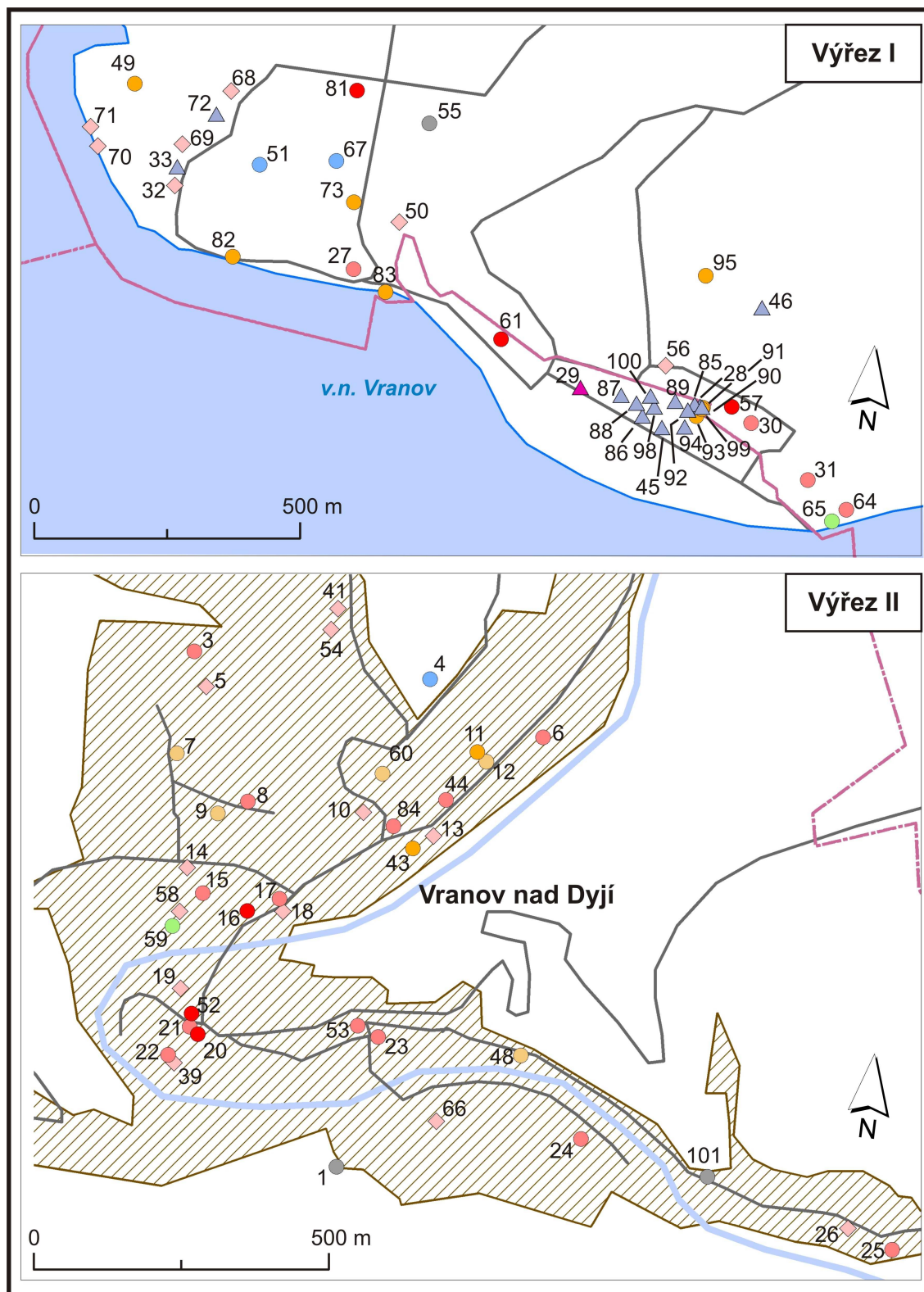
Letním táborem se myslí UZ vázaného CR, slouží převážně k ubytování dětí. Poslední kategorií jsou bývalá UZ. Jedná se objekty které sloužili komerčnímu CR

a přestali fungovat v době nedávné terénnímu šetření. Odkazovaly na ně stále směrovky i propagační cedule.

Tato vlastní kategorizace dle mého názoru nejvíce odpovídá UZ u Vranovské přehrady. Jistě je do jisté míry subjektivní, ale věřím, že jsem se tak dopustil menší chyby než v případě, kdybych stávající UZ generalizoval do menšího počtu kategorií.

Mapa 1

Obr. 4a, b: Výřezy z Mapy 1, I – štítarský břeh, Výřez II – obec Vranov nad Dyjí

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

4.3 UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ HOTELOVÉHO TYPU

Tato skupina UZ nabízí největší kvalitu i rozsah služeb. V modelovém území se nachází celkem 27 zařízení tohoto typu, z toho 6 hotelů (obr. 5). Pokud sečteme jednotlivě lůžkové kapacity hotelů a pensionů, tak dostaneme velice podobné hodnoty, což se mi jeví jako velice zajímavé (obr. 6).

Tyto počty ale odpovídají mé kategorizaci, protože i některá další zařízení v území nesou ve svém názvu slovo hotel nebo pension. Celkový přehled ukazuje tabulka 2. Průměrná cena i lůžková kapacita je vypočítána pouze za zařízení, u kterých jsem tyto hodnoty zjistil. Cena za pobyty v UZ nabývala různých hodnot závislých na délce ubytování i počtu ubytovaných. Uvádím proto cenu, a platí to tak i pro následující kategorie, kterou zaplatí průměrně jedna osoba za jeden den při týdenním pobytu ve skupině nejméně čtyř osob v době letní sezóny. Cena je bez stravy, a když do některé byla neoddělitelně zahrnuta snídaně, tak jsem v tomto případě pro srovnatelnost dat odečetl 40 Kč za každou snídani. Tolik totiž nejčastěji stojí, pokud si ji chceme přioobjednat. DPH je již zahrnuto. Počet lůžek, s kterým jsem pracoval, odpovídal stavu bez přistýlek.

Do tabulky jsem přidal sloupec počet lůžek na 1 UZ. Tato hodnota je však nepřesná a je ji třeba brát řádově. Hlavně v dalších kategoriích mohla nastat situace, kdy jsem sice nezjistil počet lůžek, ale ubytovací zařízení jsem samozřejmě započítal a přidal do seznamu. Při patřičném zobecnění je ale tento znak dobrým ukazatelem pro srovnání ubytovacích kapacit a dané kategorie, což vypovídá také o kvalitě UZ.

Tabulka 2: Statistické údaje za UZ hotelového typu

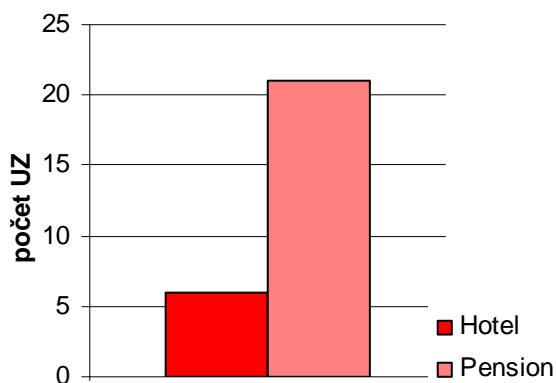
Kategorie	Počet UZ	Průměrná cena v Kč [os/den]	Lůžková kapacita	Počet lůžek na 1 UZ
Hotel	6	439	554	92
Pension	21	357	513	24
Celkem	27	288	1067	35

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Hotely podle Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu (HO.RE.KA ČR) klasifikujeme od jedné do pěti hvězdiček, pensiony obdobně členíme do čtyř tříd. Profesní svazy se snaží o co největší míru dobrovolné certifikace a zvýšení transparentnosti trhu s ubytováním.

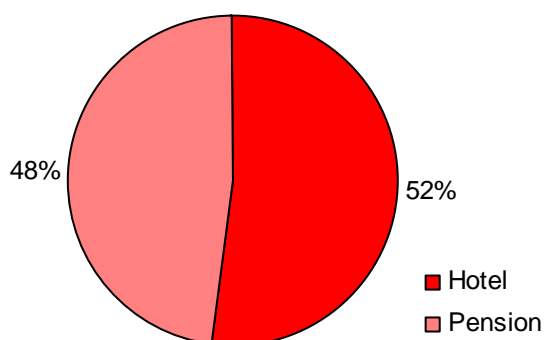
Ve zkoumaném území má certifikaci pouze Hotel pod Zámkem***. Zbylí provozovatelé hotelů svá zařízení klasifikují jako tříhvězdičkové. S výjimkou Zámeckého hotelu, který v propagačních materiálech uvádí čtyři hvězdičky a Vojenská zotavovna hvězdičky dvě. Zajímavostí je UZ Armády ČR SVZ Husita, které vyhovuje kategorii hotel. Za toto zařízení vázaného CR se mi ale nepodařilo získat podrobná data.

Obr. 5: Graf počtu hotelů a pensionů

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Obr. 6: Podíl lůžkové kapacity kategorií ve skupině UZ hotelového typu

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

4.4 UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ

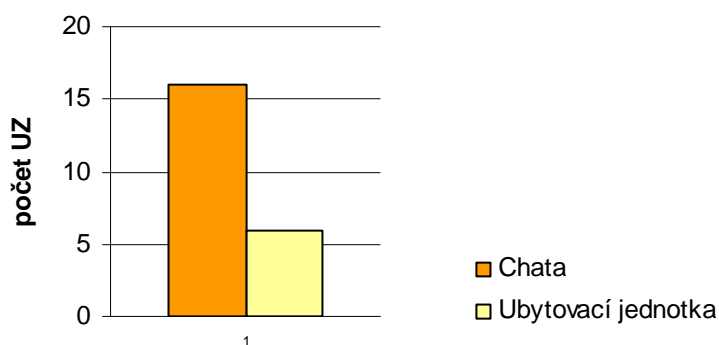
V této skupině se nachází celkem 22 UZ (viz obr. 7). Statistické přehledy nalezneme v tabulce 3. Charakteristickým rysem je velký rozdíl v kvalitě ubytování v těchto zařízeních. UZ se liší nejen mezi kategoriemi, ale i v rámci kategorií. Není neobvyklé, že pronájmem samostatných objektů nebo i části svého obydlí si místní obyvatelé vylepšují rodinný rozpočet. Postupně svá UZ zkvalitňují a cena za ubytování roste. Díky tomuto jsou difference mnohdy značné, protože mezi UZ tohoto typu nalezneme i zcela prosté ubytování v některém z domů v obci, až po nabídku luxusněji vybavených samostatně stojících chat určených ke komerčnímu využití. To ukazuje i řádově odlišná cena mezi těmito druhy. K početnější kategorii v rámci této skupiny patří chaty (viz obr. 8). Sem jsem zahrnul také objekty sloužící přednostně vázanému CR pro podnikovou rekreaci. Jednalo se většinou o malé chaty s kapacitou do pěti lůžek.

Tabulka 3: Statistické údaje za ubytování v soukromí

Kategorie	Počet UZ	Průměrná cena v Kč [os/den]	Lůžková kapacita	Počet lůžek na 1 UZ
Chata	16	180	85	5
Ubytovací jednotka	6	280	36	6
Celkem	22	230	121	6

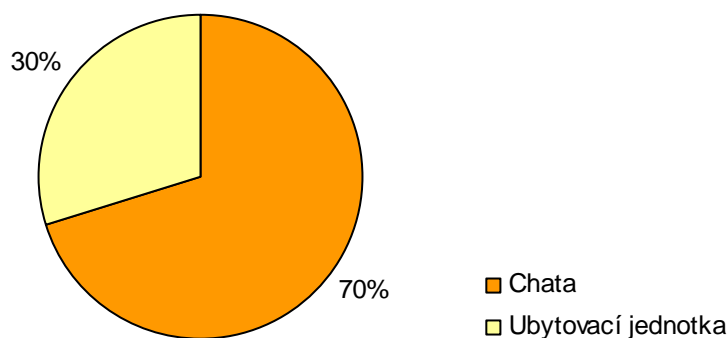
Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Obr. 7: Graf počtu chat a ubytovacích jednotek

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Obr. 8: Podíl lůžkové kapacity kategorií ve skupině ubytování v soukromí

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Jednotnou klasifikaci ubytování v soukromí doporučuje Svaz podnikatelů ve venkovské turistice a agroturistice ČR. Ten ve svém *Doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování ubytovacích služeb v rámci ubytování v soukromí, v kempech a chatových osadách a turistických ubytovnách* (2000) vymezuje pojem ubytování v soukromí jako turistické ubytování ve stavbách (bytový dům, rodinný dům, stavba pro individuální rekreaci), které vzhledem ke svému specifickému charakteru neodpovídají svým vymezením jednotlivým kategoriím ubytovacích zařízení dle vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb. o obecných technických požadavcích na výstavbu.

Dále říká, že tento druh ubytování poskytuje omezený počet samostatných ubytovacích jednotek ke krátkodobému pronájmu turistům (objekt, části objektu – obytné místnosti, které jsou ve vlastnictví nebo užívání podnikatelského subjektu a jsou vybaveny pro účely přechodného ubytování).

Následně rozděluje ubytování v soukromí na ubytování v obytných místnostech objektů a na pronájem samostatných objektů jako jsou chaty, sruby, rekreační domky a byty. Klasifikuje třídy od jedné do čtyř hvězdiček.

4.5 OSTATNÍ UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Poslední skupina zbylých UZ soustřeďuje zařízení specifická a navzájem velice různorodá. Obdobný statistický přehled jako u předchozích kategorií ukazuje tabulka 3. Přehled o počtu UZ podává obr 9. Rozdělení podílu ubytovací kapacity vidíme na obr. 10. Do ostatních UZ jsem zařadil taková UZ, která by nedokázala vytvořit s jinou kategorií skupinu srovnatelné nabídky ubytování. Naopak jsem vytvořil dvě nové kategorie, apartmánové jednotky a rekreační středisko. Uvádím a v mapě 1 znázorňuji i bývalá UZ a to pouze pro zajímavost, informace za ně jsem nedohledával.

Tabulka 4: Statistické údaje za kategorii ostatní UZ

Kategorie	Počet UZ	Průměrná cena v Kč [os/den]	Lůžková kapacita	Počet lůžek na 1 UZ
Kemp	1	X	X	X
Chatová osada	16	224	478	30
Turistická ubytovna	2	175	116	58
Apartmánové jednotky	24	266	295	12
Rekreační středisko	6	229	645	108
Letní tábor	2	X	X(200)	X
Bývalá UZ	3	X	X(280)	X
Celkem fungujících	50	248	1506	31

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008   X - nezjišťované nebo nedůležité údaje (odhad)

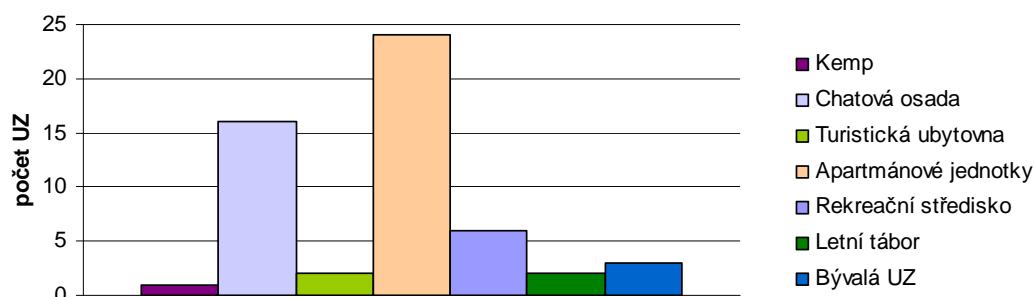
Kemp je v této části z mého pohledu nejproblematictější kategorií. Leží na severním břehu na území spadající pod obec Štítary. Zde na rozsáhlé ploše působí společnost CAMP PLÁŽ, jejímž majoritním vlastníkem jsou Štítary. Plocha obstarávána touto společností je oplocena a bez zaplacení vstupného nepřístupná. Jenomže kromě kempu samotného, pod který spadá několik chatových osad a velký prostor vyhrazený stanům a karavanům, se v jeho areálu nacházejí v nezanedbatelném množství i další soukromá zařízení mnoha kategorií, která jsou propagována a pronajímána zvlášť případně za úplatek ve spolupráci s provozovatelem kempu. Vzniká tedy poměrně chaotická situace s problémem identifikace příslušnosti jednotlivých UZ. Navíc se mi nepodařilo získat podrobnější komentář od provozovatele areálu. Podle mého názoru bylo nejlepším možným řešením UZ v areálu zaevidovat jednotlivě. Následně tedy v tabulkách a mapách neuvádím informace za kemp, jsou ale obsaženy jako součásti dalších kategorií. Lůžková kapacita uzavřeného areálu je znevýhodněna

o potenciální stanová místa a karavanová místa, která jsou v létě využita. Proto tento fakt musíme brát v úvahu.

Chatové osady tvoří další kategorii UZ. Zabírají přibližně třetinu lůžkové kapacity ostatních UZ. Patří mezi levnější varianty ubytování. Většina z nich je umístěna v areálu CAMP PLÁŽ. Jedná se skupiny chatek či obytných buněk, které svým rozestavěním poskytují zvýšené soukromí vzhledem k okolí. Obecně se v případě Vranovska nacházejí v rekreačně rušných místech. Vybaveny jsou dvěma poschodovými postelemi, skříní a někdy i vařičem. Sociální služby, sportovní zařízení, popřípadě kuchyňská místnost, fungují centrálně pro celou osadu.

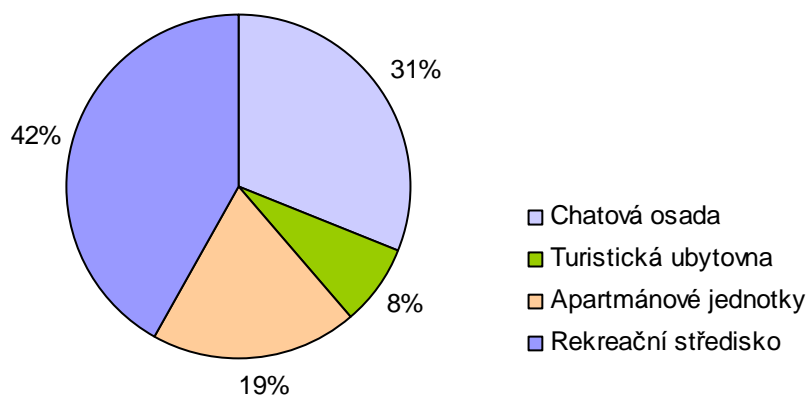
Podle *Doporučení upravující základní ukazatele pro kategorizaci hostinských a ubytovacích zařízení* (1994), které bylo zpracováno na základě Rady cestovního ruchu v roce 1994 se považuje za chatovou osadu UZ pro přechodné ubytování hostů výhradně v ubytovacích objektech provozovatele (chaty, sruby, bungalovy). Požadavky na vybavení, druh, rozsah a úroveň poskytovaných služeb jsou minimální.

Obr. 9: Graf počtu UZ ve skupině ostatní

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Obr. 10: Podíl lůžkové kapacity kategorií ve skupině ubytování v soukromí

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Turistické ubytovny jsou zastoupeny ve zkoumaném území pouze dvě. Jejich lůžková kapacita je poměrně vysoká, děje se tak ovšem na úkor komfortu ubytování. To ale odpovídá účelu, kvůli kterému tato zařízení existují. V *Doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování ubytovacích služeb v rámci ubytování v soukromí, v kempech a chatových osadách a turistických ubytovnách* (2000) se turistické ubytovny definují jako jednodušší UZ pro přechodné ubytování hostů s větším počtem lůžek. Zařazují se do dvou tříd s jednou nebo dvěma hvězdičkami.

Následují dvě kategorie, které jsem se snažil vytvořit namíru pro své modelové území. Definováním těchto pojmů se zabývám v podkapitole 4.2. Jedná se o **apartmánové jednotky** a **rekreační středisko**. Jak ukazuje obr. 9 apartmánové jednotky jsou početně největší kategorií mezi ostatními. Na první místě v lůžkové kapacitě se naopak ocitla rekreační střediska.

Letní tábor patří mezi zařízení vázaného CR, v mém pracovním území se nachází funkční dva. Jeden je typickým letním táborem pro děti. Druhý už svým názvem Esperanto prozrazuje, že se jedná o tábor sdružující skupinu se zájmem o jazykovou výuku. Oba mají kapacitu asi padesáti lůžek v klasických chatkách. Tuto kategorii jsem stejně jako kemp pro úplnost zanesl do mapy. Z mého pohledu se mi zdá zavádějící porovnávat tato data s ostatními kategoriemi, proto jsem s počtem lůžek ani cenou na osobu a den nepočítal při tvorbě grafických prvků a map.

4.6 SHRUTÍ ÚDAJŮ ZA UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Tato závěrečná část shrnuje poznatky celé kapitoly. V tabulce 5 jsou uvedeny jednotlivé kategorie, které bylo možné kvantitativně zpracovávat. Zde jsem již, z důvodů uvedených v průběhu této kapitoly, vynechal kemp, letní tábory a bývalá ubytovací zařízení. Celkový počet zkoumaných UZ je tedy 97, s celkovou kapacitou minimálně 2722 lůžek. Průměrná cena lůžka na jednu osobu a den představuje 284 Kč.

Tabulka 5: Statistický souhrn kategorií ubytovacích zařízení

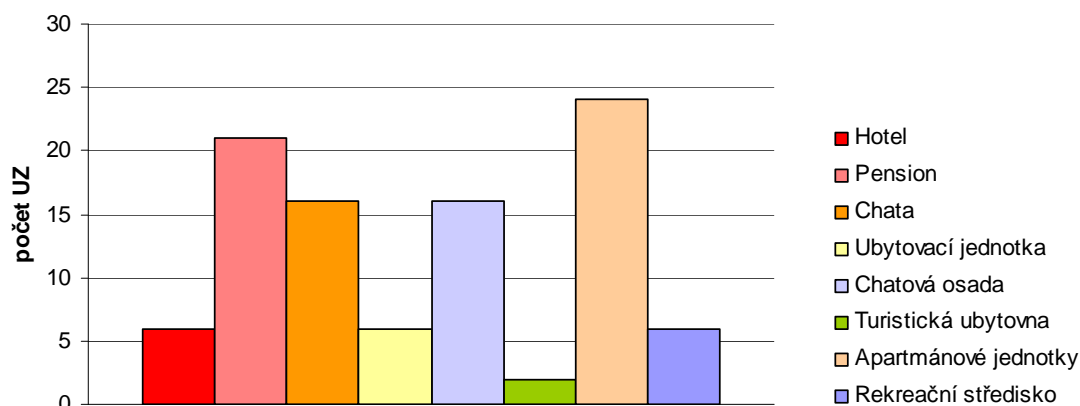
Kategorie	Počet UZ	Průměrná cena v Kč [os/den]	Lůžková kapacita	Počet lůžek na 1 UZ
Hotel	6	439	554	92
Pension	21	357	513	24
Zařízení hotelového typu	27	288	1067	40
Chata	16	180	85	5
Ubytovací jednotka	6	280	36	6
Ubytování v soukromí	22	230	121	6
Chatová osada	16	224	478	30
Turistické ubytovna	2	175	116	58
Apartmánové jednotky	24	266	295	12
Rekreační středisko	6	229	645	108
Ostatní	48	248	1534	32
Celkem	97	284	2722	28

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Druhovou skladbu UZ je možno zjistit z obr. 11. Nejčtenější jsou apartmánové jednotky, hned za nimi pensiony, dále chaty, chatové osady, hotely, ubytovací jednotky, turistické ubytovny a rekreační střediska. Tyto informace nepřímo napovídají o kvalitě nabídky UZ ve zkoumaném území. Existence, rentabilní provoz i nárůst počtu kvalitnějších UZ, které jsou ve skupině UZ hotelového typu a např. apartmánových jednotek, dokládá zvyšující se kvalitu ubytovacích služeb v této oblasti. Společně se zvyšující se kvalitou se daří lákat i bohatší zákazníky, kteří dále ocení rozrůstající se počet pestrých služeb. Celý proces je tak urychlen multiplikačním efektem. Hlavními zájemci jsou turisté střední a vyšší třídy. Zejména za posledních 20 let došlo k řádovému posunu, kdy od většinové nabídky pro nižší a střední třídu přibýlo UZ určených pro střední a vyšší třídu. Ta dnes zauímají již majoritní podíl. Některá UZ nalezneme v příloze 6. Toto tvrzení potvrzují dotazníková šetření i rozhovory s klíčovými osobami regionu.

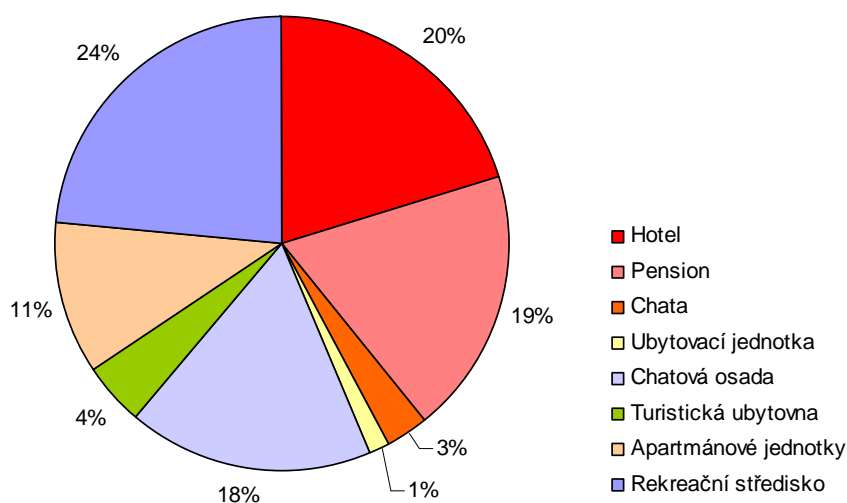
Dalším důkazem je i obr. 12. Zde vidíme podíl lůžkových kapacit jednotlivých kategorií UZ. Méně početné hotely nabízejí 20 % celkové ubytovací kapacity. Spolu s penziony a apartmánovými jednotkami tvoří více než zmíněných 50 % celkové nabídky. V dalších kategoriích je kvalita řádově nižší či velice proměnlivá v závislosti na konkrétním UZ. A zejména chatové osady a rekreační střediska vyhledávají turisté s nižšími požadavky na komfort a kvalitu služeb.

Obr. 11: Graf počtu UZ celkově

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

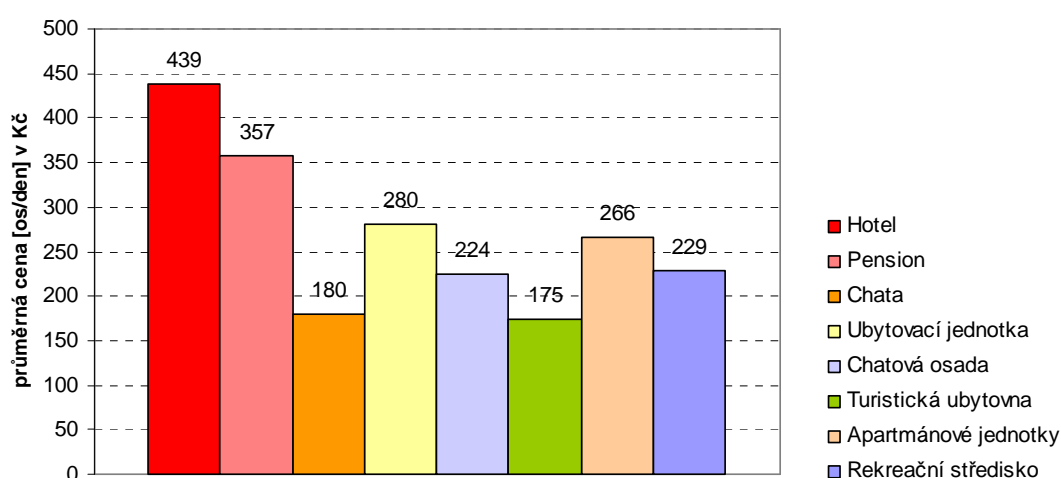
Obr. 12: Graf podílu lůžkové kapacity UZ celkově

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Ne vždy se nabízená kvalita projeví v ceně za ubytování. Pokud se ovšem řídíme průměrnými cenami ubytování za jednotlivé kategorie (obr. 13), můžeme podle mého názoru získat alespoň základní přehled o kvalitě nabízených ubytovacích služeb. Nejdražší je ubytování v zařízeních hotelového typu. Nejlevněji se zákazník ubytuje v turistické ubytovně a překvapivě i chatě. Tento stav je způsoben formou pronájmu. Chaty se pronajímají v naprosté většině samostatně jako jeden objekt a cena na osobu se při přepočtu dostane téměř na cenu ubytování v turistické ubytovně, kde se dá ubytovat většinou i jednotlivě a doba ubytování se neřídí týdenními turnusy, jako tomu je u chat.

Obr. 13: Graf podílu lůžkové kapacity UZ celkově

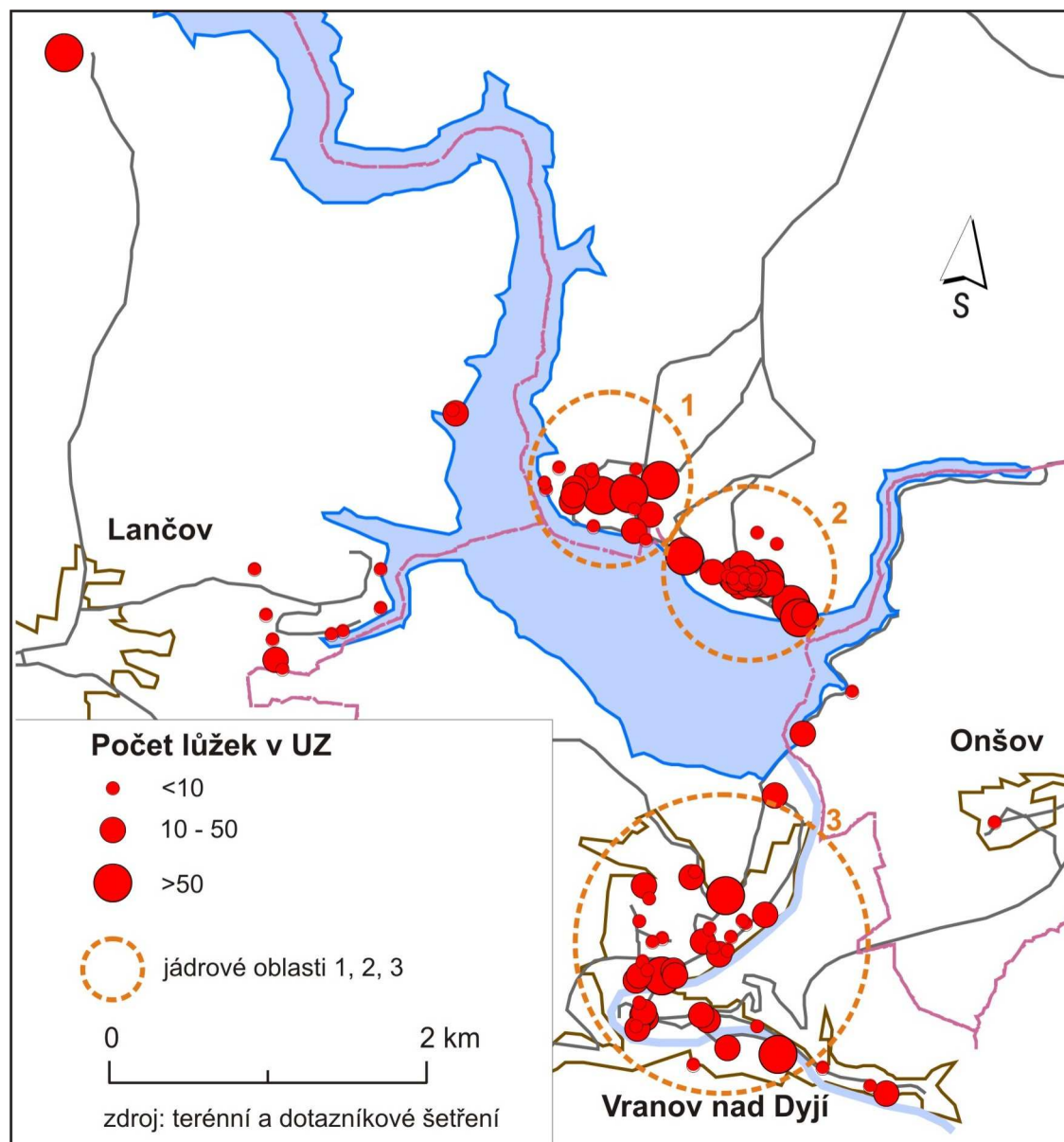
Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Pro celkový přehled o počtu a rozložení lůžek ve zkoumaném území jsem vytvořil mapu lůžkové kapacity (obr. 14). Cílem bylo stanovit jádrové oblasti s největší ubytovací kapacitou a tedy místa s největší potencionální koncentrací turistů. Tato místa jsem pomocí kružnice vyznačil a očísloval v obrázku 14. Celkem jsem vybral 3 oblasti, kde koncentrace UZ i lůžek převyšuje své okolí a zároveň je od něj alespoň nepatrně oddělena, ať už přírodními či umělými hranicemi. Osobně, jakožto znalci místních podmínek, mi bylo jasné, že největší koncentrace lůžek budou ve Vranově nad Dyjí (jádro č. 3) a na štítarském břehu pláže (č. 2). Ovšem ke svému překvapení jsem identifikoval i jádro další (č. 1). Zde nalezneme 3 UZ s kapacitou větší než 50 lůžek a pak spíše menší UZ, která svou kapacitou jsou ale i tak nezanedbatelné. Jádro č. 1 se narozdíl od ostatních nachází na území lesa, proto není tak nápadné jako zbylá jádra. V obrázku 14 jsem nepostihl celé zkoumané území, chtěl jsem tak dosáhnout co

největšího měřítka mapy, aby neztratila svoji vypovídací schopnost. Záměrně jsem opomněl samotnou obec Štítary, kde se však nikterak koncentrovaně nachází pouze 5 méně významných UZ. I přes absenci v obr. 14 nalezneme všechna UZ v již dříve zmíněné mapě 1.

Kategorie v legendě jsou tvořeny s ohledem na fakt, že UZ s menším počtem než 10 lůžek nejsou běžně evidována Českým statistickým úřadem. Právě existence 10 lůžek zařazuje objekt mezi zařízení hromadného cestovního ruchu. Další hranice je 50 lůžek, tu jsem určil s ohledem na přirozený zlom v četnosti lůžkových kapacit jednotlivých zařízení.

Obr. 14: Lůžkové kapacity pro rok 2008

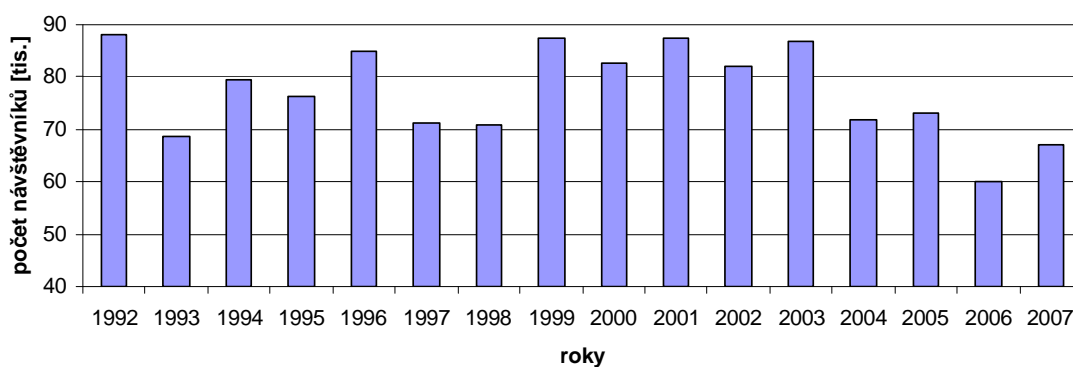

5 DALŠÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ATRAKTIVITU VRANOVSKA

Turisté si oblíbili Vranovskou přehradu nejen jako vodní plochu ideální k letní rekreaci. Vranov nad Dyjí je znám i jako vstupní brána do Národního parku Podyjí, který byl vyhlášen 1. července 1991. Zaujímá plochu 63 km², při celkové lesnatosti 84 %. Park se rozprostírá od Vranova podél státní hranice až ke Znojmu. K 1.1. 2000 byl vyhlášen na opačném břehu Dyje Národní park Thayatal. Dohromady tak tvoří jedinečné bilaterální území evropského významu. V tomto území nalezneme 77 chráněných druhů rostlin, dále například 18 druhů orchidejí, 65 druhů savců a 152 druhů ptáků. Pozornost si také zaslouží vzácné druhy plazů a obojživelníků. V řece stále přežívá několik druhů ryb, které zde přirozeně žily před vystavěním Vranovské přehrady. Mezi chráněné živočichy patří i velká skupina chráněných druhů hmyzu. Území národního parku je rozděleno do tří zón se zvláštním ochranným režimem. Tyto a mnohé další informace podává na svých webových stránkách Správa Národního parku Podyjí. Kvalita přírody a krajiny ve zkoumaném území je tak vysoká, že nelze tuto skutečnost opomenout. Jedná se o nejvýznamnější přírodní lokalizační předpoklad CR v celém regionu.

Z hlediska kulturního lokalizačního předpokladu dominuje národní kulturní památka Státní zámek Vranov nad Dyjí. Ten patří k nejpozoruhodnějším stavbám středoevropského baroka. Na obr. 15 nalezneme průběh návštěvnosti od roku 1992. Počet návštěvníků v posledních letech spíše klesal, to může být způsobeno následkem povodní. Zajímavé je, že ve spojitosti s celkovými počty turistů podobný trend místní obyvatelé nezaznamenávají. Tyto informace poskytla Správa zámku Vranov nad Dyjí.

Obr. 15: Graf počtu návštěvníků Státního zámku Vranov nad Dyjí

Zdroj: Správa Státního zámku Vranov nad Dyjí

Přes letní sezónu se ve zkoumaném území odehrává řada společenských, kulturních a sportovních akcí, které jsou hojně navštěvovány. V následujícím přehledu uvádím alespoň ty nejznámější.

Vranovské kulturní léto

V prostorách Státního zámku Vranov nad Dyjí se pro sezónu 2008 plánuje osm hudebních vystoupení. Vhodným příkladem je světová premiéra znovuobjevené opery *Argippo* od Antonia Vivaldiho. (Správa Státního zámku Vranov nad Dyjí)

Akce pořádané v rámci Vranovského léta 2008

- 7. – 8. 6.   4. ročník mezinárodního volejbalového turnaje mládeže + Pohár Vranovského léta juniorek
- 5. – 6. 7.   Volejbalový turnaj smíšených družstev
- 19. – 20. 7.   3. ročník nohejbalového turnaje trojic a dvojic + Pohár Vranovského léta
- 26. – 27. 7.   39. ročník volejbalového turnaje mužů a žen
- 9. 8.   Výlov sektu Lechovice
- 17. 8.   Závod dračích lodí

Zdroj: oficiální webové stránky společnosti CAMP PLÁŽ

Staronovou atrakcí je obnovený provoz lodní dopravy na hladině nádrže. V květnu 2006 byla na vodu spuštěna první loď. Pro velký zájem se další plavidlo spouští hned o rok později. Přes léto funguje jak pravidelná linka, tak vyhlídkové plavby, které jsou úspěšně využívány i mimo měsíce červenec a srpen. Jak jsem se dozvěděl v rozhovorech s místními obyvateli, zástupci obcí i majiteli UZ, všichni považují lodní dopravu jako jednu z dalších turistických aktivit, která dovede přilákat i větší počty turistů.

V červenci a srpnu je další atrakcí turistický vláček. Jeho trasa začíná na pláži, vede přes hráz a končí přímo u zámku. U rekreantů je také velice oblíbený.

Návštěvníkům areálu společnosti CAMP PLÁŽ je v rámci vstupného zdarma poskytnuto letní kino, tobogán, vodní trampolína a další služby.

6 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÝCH ŠETŘENÍ

Cílem této kapitoly je seznámení s výsledky dotazníkového šetření majitelů ubytovacích zařízení, vyhodnocení řízených rozhovorů se zástupci obcí a také vyhodnocení dvou spíše anketních šetření určených turistům a residentům. Podrobné informace o tvorbě dotazníků jsou uvedeny již v metodické kapitole této práce.

6.1 ŘÍZENÉ ROZHOVORY SE ZÁSTUPCI OBECNÍ SAMOSPRÁVY

Ve všech čtyřech obcích se zástupci shodli, že od roku 1989 dochází ke zlepšení stavu jak ubytovacích zařízení, tak i další infrastruktury cestovního ruchu. Dochází také k rozšíření samotné nabídky stravovacích a ubytovacích služeb. V regionu stále vznikají nové turistické trasy, opravují se sakrální stavby a další pamětihodnosti. Nejvíce se toto zlepšení odráží ve vzhledu Vranova a Štítar. Těmto dvěma obcím se také daří opravovat hlavní příjezdové komunikace do regionu. V Lančově a Onšově je situace horší, stav jejich komunikací není tak dobrý. Na otázku ohledně stavu vázaného cestovního ruchu po roce 1989 jsem dostal vesměs stejné odpovědi. Současně s krachem velkých podniků krachovala i rekreace v podnikových zařízeních. Velká část těchto objektů byla prodána. Ale nemálo jich zůstalo a nejhorší období přečkaly. Načež v dnešní době poměrně prosperují.

Nejčastější propagací obcí zajišťuje internet. Vranov se navíc účastní i veletrhu cestovního ruchu v Brně. Dále se obce zviditelňují v brožurách, které jsou dostupné ve vranovském infocentru i dalších infocentrech převážně v rámci Jihomoravského kraje.

Pouze u Vranova a Štítar příjmy z CR převyšují výdaje. V Onšově i Lančově jsou zástupci nespokojení s faktickou dotací turistům, chatařům a chalupářům, pro které jsou nuceni zajišťovat odvoz odpadů a další služby technického charakteru. Za které se sice platí, ale poplatek je menší než konečná vynaložená částka. Finance do CR dávají obce spíše nepřímou, když přispívají na opravu památek. Žádné investiční pobídky či podpory ani jedna obec neposkytuje. Pouze ve Vranově se snaží získat evropské peníze na větší projekt místního vzdělávacího a kulturního centra.

Všechny obce jsou členy Sdružení pro obnovu a rozvoj obcí Vranovska, v rámci kterého se snaží spolupracovat. Sdružení je tvořeno celkem 21 obcemi. Obce jsou členy

i dalších sdružení (energetických, samosprávných,...). Tato sdružení však bezprostředně nesouvisí s tématem této práce, proto se jimi nebudu zabývat.

Největší rozdíly panovaly v odpovědích spojených s otázkami ohledně zvýšené turistické aktivity v letní sezóně. Negativně reagoval hlavně starosta Vranova, který uváděl negativní názory občanů. Turisté ve Vranově často porušují noční klid a nechávají po sobě velký nepořádek. Obyvatelé Vranova si stěžují, že vlastně v přísunu turistů v létě nevidí žádná pozitiva a navíc po nich musí uklízet odpadky. Jak uvedla paní Franeková, majitelé UZ mají samozřejmě názor opačný a jsou rádi za prostředky, které k nim z pobytů turistů plynou. Spíše negativní názor na turistické aktivity měl i onšovský starosta. Onšov je natolik malý a zemědělsky zaměřený, že turisté pouze projdou. Někteří ničí majetek či zanechávají odpadky na území obce. Neutrální názor na zvýšenou koncentraci turistů jsem vyslechl ve Štítarech. Samotná vesnice je od štítarské pláže, kde leží i kemp, značně vzdálená. Proto turisté obcí akorát projíždějí a ovlivňují chod obce jen minimálně. Výjimkou jsou návštěvy místní diskotéky v létě. Klesající zájem je o obchod s potravinami ve vesnici, neboť poptávka je nyní uspokojena už na samotné pláži v blízkosti vody a UZ. Spíše pozitivní názor zastávala paní Hochová v Lančově. Turistů by klidně uvítali více, proto se snaží zprovoznit aspoň některé cyklostezky. Pracuje se na otevření nové ubytovny. Obec má výhodnou polohu mezi Vranovem a Bítovem, tak se snaží do budoucnosti této přednosti lépe využít.

Do Vranova a Štítar přijíždějí i lidé ze vzdálenějších míst, výjimkou nejsou pražští, brněnští, či ostravští turisté. Co se týká zahraničí, převažují Rakušané, Němci, Nizozemci a přibývá Slováků. Do Lančova jezdí nejčastěji z okolí Znojma a Brna. Onšov se stává, díky nedostatku turistických lákadel, zřídka cílem turisty ze vzdálenějších míst. Ve Vranově a Štítarech fungoval jistý patriotismus, kde si v každé obci mysleli, že v rámci regionu jsou oni tím největším místem turistické koncentrace. Všichni zástupci se shodli, že vranovský zámek, přehradní nádrž a národní park jsou největšími lákadly zdejšího CR.

6.2 DOTAZNÍKY URČENÉ MAJITELŮM UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ

Nejvíce majitelů UZ pochází ze samotného Vranova nad Dyjí, trvalé bydliště zde uvedlo 8 dotázaných. Ze Znojma je 6 respondentů, 2 z Prahy, po 1 z Brna, Lančova a Mladoňovic. Kromě Vojenské zotavovny Dyje a chat společnosti Pliva Lachema a.s.

začaly objekty sloužit jako UZ až po roce 1989. Vojenská zotavovna Dyje funguje od roku 1975 a chaty Plivy Lachemy dokonce od roku 1970. Pouze dva majitelé uvedli, že ubytování nabízejí celoročně, ostatní pouze sezónně. Všechna zařízení uvedla, že se nějakým způsobem prezentují na internetu. Až na výjimky mi všichni sdělili cenu ubytování, lůžkovou kapacitu a způsob využití zařízení, respektive okruh nejfrekventovanějších zákazníků. Respondenti uvedli, že jejich zařízení fungují na komerční bázi. Výjimkou je pouze, již zmíněná Pliva Lachema, která ubytování poskytuje pouze svým zaměstnancům. V deseti UZ se přes hlavní sezónu lze ubytovat pouze na celý, zpravidla týdenní, turnus. U ostatních je to možné kdykoli a na jakkoli dlouhou dobu. Recepce mají čtyři UZ, a aby se tato služba vyplatila, je s ní spojená i větší a komfortnější ubytovací kapacita. Na 14 UZ dosahují více než 90 % obsazenosti v období července a srpna. Výjimkou je Pliva Lachema, sloužící jako objekt vázaného CR, která uvádí obsazenost 50 %. Dále pak rekreační středisko Pohádka (60 %), pension Hotař (60 %), pension Procházka (80 %) a jeden respondent tyto údaje nechtěl uveřejnit. Celková obsazenost odráží kompromis mezi polohovou exponovaností a nabídkou ubytovacích a na ně navazujících služeb. Proto většina UZ lokalizována ve Vranově nad Dyjí a na štítarském břehu nádrže dosahuje v hlavní sezóně hodnot nad 90 %. Na příkladu obsazenosti rekreačního střediska Pohádka je patrné, jak velký vliv má případná izolovanost od turistických aktivit. V období kolem letní sezóny, tedy měsíce květen, červen, září, říjen vykazuje 16 UZ obsazenost do 50 %, z toho 11 do 20 %. Výjimku tvoří Vojenská zotavovna Dyje (85 %) a hotel Sobol (55 %). Za jedno UZ nebyly údaje opět uvedeny. Celkem 4 UZ dříve sloužili jako objekty druhého bydlení, 2 jako podniková chata, 1 jako objekt odborářské rekreace, 6 uvedlo, že jejich objekt nikdy nesloužil jiným účelům než v době dotazování, a zbylí konkrétně neodpověděli. Z hlediska spolupráce s jinými UZ se 13 respondentů vyjádřilo kladně. Nejčastěji si telefonicky předávají objednávky, pokud již nemohou poptávku uspokojit. Ostatní uvedli, že v tomto ohledu nespolupracují s žádným UZ. Jedná se především o hotely a velké penziony, které většinou dokáží kapacitně uspokojit zákazníky samy. Z hlediska ubytování zahraničních turistů uvádí 17 majitelů, že 90 a více procent tvoří poptávka z tuzemska, 6 z nich uvádí dokonce 99 %. Pouze dva majitelé ubytují více než 10 % zahraničních turistů.

6.3 ANKETNÍ ŠETŘENÍ TURISTŮ

V průběhu této ankety jsem pokládal tyto otázky:

1. Odkud jste přijeli?
2. Kde jste ubytovaní?
3. Jak a od koho jste se o Vranovské přehradě dozvěděli?
4. Jak dlouho jste se zde zdrželi nebo plánujete zdržet?
5. Co by jste zde v oblasti cestovního ruchu vylepšili?
6. Jaký je Váš věk?

Nejvíce lidé ve zkoumanou dobu přijížděli ze Znojma. Pro nejbližší okresní město odpovědělo 36 respondentů. Následovala dvě největší česká města, Brno (21) a Praha (8). Ostatní dotazovaní uváděli rozličné obce většinou z kraje Jihomoravského, Jihočeského a Vysočiny. Pro příklad mohu zmínit aspoň města Jemnici, Moravské Budějovice, Třebíč, Blansko, Prostějov, Litomyšl a další. Kromě zástupců z Česka se mi podařilo oslovit i 9 německy mluvících turistů.

Jak už jsem naznačil, většina dotazovaných byli jednodenní návštěvníci. V tomto smyslu odpovědělo 63 lidí. Ubytováno u známých, přátel nebo rodiny bylo 31 dotázaných. Chatařů a chalupářů jsem zaevidoval 20. A pouze 14 respondentů bylo ubytováno v některém místním UZ.

Celých 72 dotázaných zná Vranovsko odjakživa a pravidelně sem dojíždí nebo bydlí nedaleko. 41 návštěvníků přijelo s přáteli či na jejich popud. Všiml jsem si, že v této skupině silně vynikali motorkáři, kteří obvykle přijeli ze vzdálenějších míst. Nijak jsem ovšem tuto skutečnost statisticky nezaznamenával. Ostatní zmiňovali, že jsou tu třeba i poprvé a o Vranovsku se dozvěděli z internetu, televize a jiných médií.

Pouze na jeden den přijelo 63 lidí. 59 turistů zde trávilo jeden víkend. Týdenní pobyt uvedlo 6 dotázaných.

Mezi otázkami byla i jedna otevřená, ve které jsem se chtěl dozvědět, co přijíždějící lidé shledávají za nedostatečné. Výpovědi tohoto typu by šly jen těžko nějakým způsobem kvantifikovat, proto uvedu nejzávažnější problémy, které se svým způsobem opakovaly. Nejvíce se nelíbily vysoké poplatky za parkování, převážně mladším lidem nestačila nabídka místních restauračních zařízení. V době průzkumu

bylo prostranství společnosti CAMP PLÁŽ volně přístupné, přes sezónu je tomu ale naopak a je nutné zaplatit vstupné. I proto oplocení kempu patřilo mezi časté negativní ohlasy na místní realitu. Další výpovědi byly spíše marginální důležitosti a nebo lidé nedovedli najít na tuto otázku odpověď.

Co se věku týče, alespoň v nějakém rozpětí hodnot odpovědělo 102 dotázaných. K věkové skupině 20 – 30 let se přiznalo 22 respondentů. Skupinu 30 – 40 let uvedlo 18 lidí. Ve skupině 40 – 50 let jsem shledal 31 dotázaných. Mladších 20 let jsem zaevidoval 13. Nutno podotknout, že tato skupina mladších často ani neměla zájem odpovídat a úlohu za ně převzal doprovod. Dotazování se zúčastnilo 18 osob s věkem více než 50 let.

6.4 ANKETNÍ ŠETŘENÍ RESIDENTŮ

Residentům jsem v průběhu šetření položil tyto otázky:

1. Myslíte si, že počet turistů se v obci zvyšuje, snižuje nebo zůstává stejný?
2. Vnímáte dopady cestovního ruchu na obec pozitivně, negativně nebo neutrálně?
3. Do budoucna si přejete zvýšení, snížení nebo stagnaci aktivit spojených s CR?

Nikdo dotazovaný si nemyslel, že se počty turistů v obci snižují. Mezi 22 lidmi panoval názor, že se počty turistů v poslední době spíše zvyšují, zbylá dvacítko hovořila o stagnaci. Ve vnímání dopadů CR se odpovědi velice lišily podle jednotlivých obcí. Ve Vranově 7 respondentů uvedlo negativní stanovisko, neutrálně situaci shledalo 7 lidí a 5 se rozhodlo pro pozitivní odpověď. Ve Štítarech bylo 8 pozitivních názorů, 5 neutrálních a jeden negativní. V Lančově vnímá 5 respondentů dopady neutrálně a 1 pozitivně. V Onšově jsem zapsal 2 negativní a jeden pozitivní názor.

7 PERSPEKTIVY UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ

Z terénních šetření i pohybu ve zkoumaném území jasně vyplývá, že se stav ubytovacích zařízení od roku 1989 zlepšil. Česká společnost se vzrůstající vyspělostí disponuje stále větším fondem volného času a finančních prostředků. Podle logického uvažování se dá proto předpokládat, že se bude příliv turistů do zkoumaného území zvyšovat. Tuto variantu naznačují i některé rozhovory s klíčovými osobnostmi a také samotný fakt každoročně vzrůstajícího počtu i velkokapacitních UZ.

Po informacích a souvislostech zjištěných při vypracovávání této práce mohu uvést svoje stanovisko k budoucnosti UZ. Zcela nový hotel i apartmánové jednotky vznikly v oblasti pláže na břehu, který zabezpečuje obec Štítary. Samotná obec je odsud vzdálená asi 7 km a turistické aktivity na ni nemají takový dopad. Proto této obci nevadí, že pláž je přes letní sezónu turisty přímo nabitá. Proto jsou podnikatelské záměry Štítar ze všech obcí nejintenzivnější. Tomu odpovídá i fakt vlastnictví společnosti CAMP PLÁŽ z 51 %, kterou tato obec založila. Život samotné obce není turisty ovlivňován nijak intenzivně, ale navíc z komerčního areálu plynou do obecní pokladny finanční prostředky. Proto si myslím, že v atraktivních lokalitách vznikne ještě několik UZ s větší lůžkovou kapacitou.

Rozdílný stav zhlédneme na území Vranova nad Dyjí. Většina UZ se nachází v zástavbě tohoto historického městyse. Místní obyvatelé jsou v letní sezóně v každodenním kontaktu s přítomnými turisty. Toho také využívají majitelé ubytovacích, stravovacích a dalších zařízení, které nemají o zákazníky přes teplejší část roku nouzi. Ale jak i dotazníkové šetření residentů ve Vranově naznačuje, místním občanům tento stav nemusí zcela vyhovovat. S dopadem CR na obec bylo více lidí nespokojeno než spokojeno. Rozdíly nejsou však markantní. Ale právě s případným zvýšeným přílivem turistů by se stav mohl vyostřit. Mé vlastní šetření ve Vranově nemusí odrážet pravý stav. Proto uvádím, že při rozhovoru se starostem, byly negativní dopady CR na obec vyloženy více negativně než naznačila anketa. A v úzkém vzorku respondentů mohl být reálný stav mírně zkreslen. Dále jsem se dozvěděl, že prvotním cílem obce není maximalizovat zájem turistů, ale zajistit co nejvyšší běžný život místním občanům. Residenti jsou už na letní nápor turistů ale zvyklí, otázkou však je, co by případné zintenzivnění a prodloužení sezóny udělalo s jejich tolerantním názorem na aktivity CR. Ve Vranově je zcela patrný naprosto odlišný režim rušné letní sezóny

a zbytku roku, kdy dění odpovídá obci vesnického charakteru. Vzhledem k těmto skutečnostem si nemyslím, že ve Vranově v blízké době vzniknou nové ubytovací kapacity většího rozsahu. Nevylučuji však vznik menších ubytovacích jednotek, které výrazně neovlivní zdejší ubytovací poměry. Také nevidím důvod, proč by se kvalita UZ neměla dále zvyšovat. Toto považuji za charakteristický rys Vranova. Vystihuje ho zvyšování kvality a komfortu stávajících UZ.

Pod území zemědělsky zaměřené obce Lančov patří také několik UZ, nejčastějším zástupcem jsou chaty. Lůžkovou kapacitou je však předčí rekreační střediska, které ale nevykazují tak vysokou obsazenost. Z rozhovorů s obecní účetní, která se stará i o propagaci Lančova, vyšlo najevo, že by se obec ráda zapojila do snahy o zvýšení turistických aktivit na svém území. Nemá však dostatek finančních ani lidských zdrojů, aby úsilí v tomto směru nabylo většího významu. Samospráva obce je již tak zahlcena jinými problémy s vedením obce. Osobně v Lančově shledávám největší příležitosti do budoucna co se týče vzniku nových UZ. Také by se mohla obnovit zařízení, která tu pro vázaný CR fungovala dříve. Lančov leží na cestě mezi Vranovem a Bítovem, další vyhledávanou oblastí Vranovské přehrady. Pokud by se podařilo projíždějící turisty ve větším měřítku i ubytovat, má Lančov šanci dále zhodnotit svůj turistický potenciál. Cestu bych hledal v méně komerčních a masových aktivitách CR. Problém vidím v nezájmu místních obyvatel. Majitelé UZ většinou nepocházejí z Lančova.

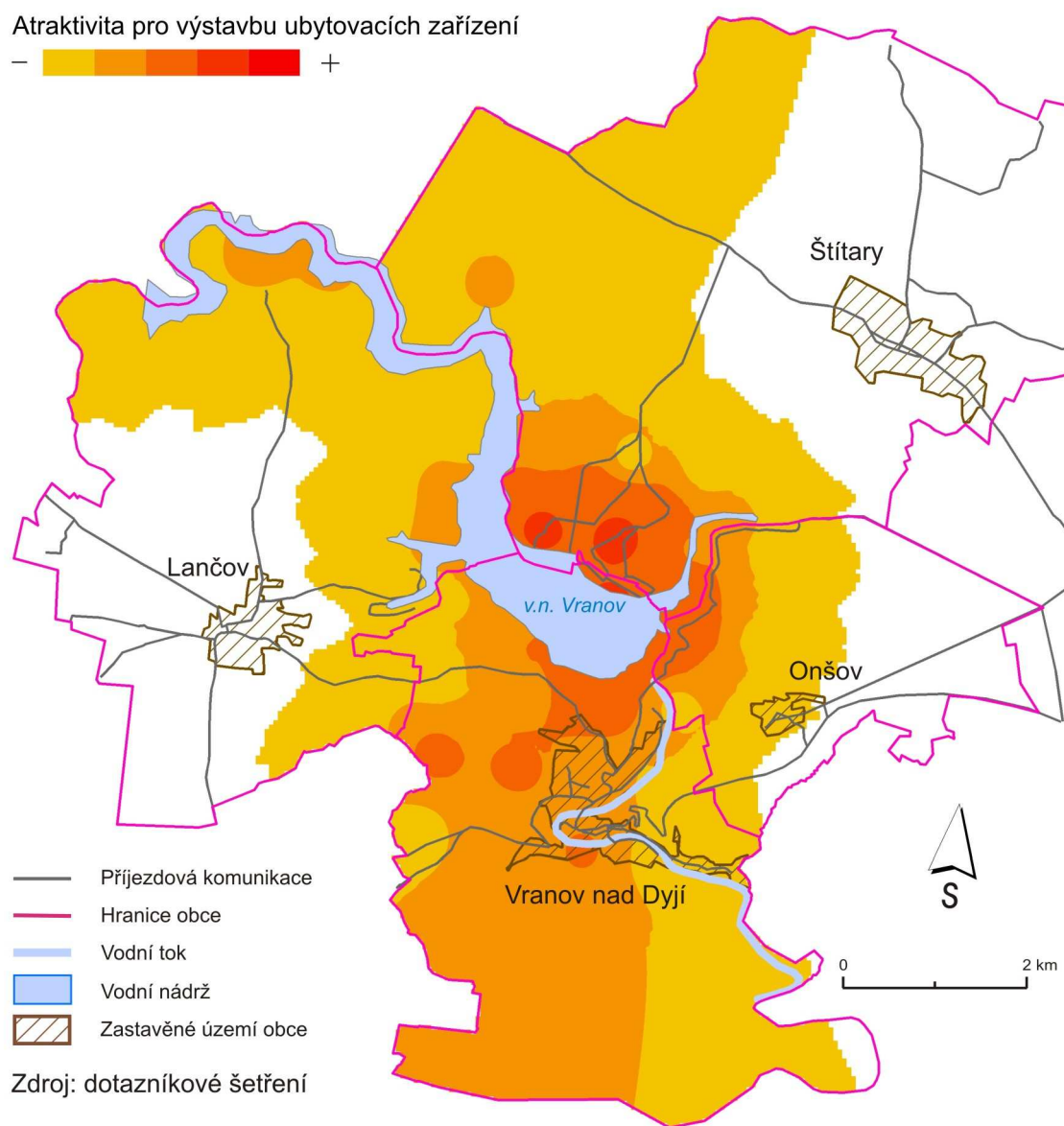
Malá, svou funkcí zemědělská, obec Onšov je od Vranovské přehrady poměrně izolovaná, alespoň v rámci dopravního spojení. K vodní nádrži nevede žádná přímá zpevněná komunikace, která by mohla být běžně využívána. Nepředpokládám vznik nových UZ na území této obce a ani starosta s ničím takovým nepočítá. Převážně starší obyvatelstvo a chalupáři oceňují zdejší klid.

Rozložení UZ i koncentrace turistů ve zkoumaném regionu je značně nerovnoměrné. Méně intenzivně využívané prostory sledovaného území by jistě zvládly další výstavbu UZ, mnozí by ji i uvítali. Osobně se domnívám, že početnější výstavba UZ v dnes již dosti využívaných lokalitách, jako je především pláž, by mohla výrazně ovlivňovat zdejší přírodní fond. Zvýšené počty turistů se mohou stát rizikem pro Národní park Podyjí i okolní jedinečnou krajinu. Proto bude důležité jak se odpovědné osoby k tomuto problému v budoucnu postaví. Snad se podaří zachovat poměrně úspěšnou rovnováhu mezi turistickým využitím a zdejším lokalizačním potenciálem.

Možné lokalizace nových ubytovacích zařízení

Pomocí metody mentální mapy a zpracování odpovědí na poslední otázku z dotazníku pro majitele ubytovacích zařízení se pokouším určit oblasti, které se stávajícím majitelům jeví jako vhodné pro stavbu UZ. Výsledek vidíme na obr. 16. Záměrem nebylo dané sektory kvantifikovat veličinou, kterou jsem sám definoval.

Obr. 16: Atraktivita území pro výstavbu ubytovacích zařízení

Důležitým shledávám nalezení intenzity a směru atraktivity pro případnou výstavbu UZ. Poměrně vysoká se jeví ve Vranově nad Dyjí, ale s ohledem na tamější zástavbu jsou reálné možnosti nové výstavby omezené. Postupujeme-li dále na sever dostáváme se do míst, které dotazovaní hodnotili jako nejvíce příhodné pro existenci UZ. Nejvyšších hodnot dosahuje štítarský břeh, na němž se nachází pláž a řada stávajících UZ. I navzdory velkému počtu UZ zde existuje poměrně dost volných lokalit, ve kterých by vystavení nových ubytovacích objektů bylo možné. Dotazovaní respondenti se dobře vyznají ve zkoumaném území a mají v této oblasti zkušenosti s ubytováním turistů, proto jejich odpovědi považuji za velice cenné. Výběr sektoru v dotazníku jistě odráží i stávající realitu, na základě které majitelé UZ posuzují region, kterým se zabývám ve své práci.

8 SROVNÁNÍ CESTOVNÍHO RUCHU – VRANOVSKÁ PŘEHRADA – MÁCHOVO JEZERO

Pro získání dalších informací a nalezení případných specifík se chci pokusit srovnat podmínky pro CR u Vranovské přehrady se stavem u Máchova jezera. Hlavním zdrojem poznatků o této oblasti se pro mne staly práce Levé (2007) a Frantála (2007).

Obě oblasti si jsou v dominantní funkci pro cestovní ruch velice podobné. Základem jsou vodní plochy nadregionálního významu (Atlas ČR ČR 2006). Ty určují funkci obou oblastí, kterou je letní rekreace a turistika u vody. Další podobnost shledávám v existenci velkoplošného chráněného území, kdy v případě Máchova jezera se jedná o CHKO Kokořínsko a s Vranovskou přehradou je spjat Národní park Podyjí. Shodně zde nalezneme i významné kulturní památky. S Máchovým jezerem je spojován hrad Bezděz. K Vranovské přehradě v rámci mého zkoumaného regionu patří zámek ve Vranově nad Dyjí. Mimo oblast mého výzkumu je i turisticky velmi vyhledávaný hrad Bítov. Všechny tyto tři kulturní atraktivity navštíví ročně mezi padesáti až sto tisíci lidí. Osobně se domnívám, že tento přírodní a kulturní potenciál dosahuje v oblasti Vranovské přehrady vyšších hodnot než je tomu u Máchova jezera. Avšak díky perifernější poloze, kterou Vranovsko disponuje, se například návštěvnosti hradů a zámků srovnají. Podobně tomu bude i u velkoplošných chráněných území. Blízkost Vranovska státním hranicím by mohl zvyšovat zájem o tento region ze strany Rakušanů. Ze svých zkušeností se ale domnívám, že jejich počty ovlivňují celkovou bilanci návštěv turistických atraktivit jen minimálně.

Jako rozdílnou spatřuji celkovou exponovanost obou rekreačních území. U Máchova jezera leží v jeho těsné blízkosti město Doksy. Ty jsou spojeny s asi 15 km vzdálenou Českou Lípou silnicí I. třídy. Vranovské přehradě je nejbližší jihovýchodně ležící město Znojmo, které je přibližně 20 km daleko. Spojení zajišťuje komunikace II. třídy, a to pouze s Vranovem nad Dyjí a Štítary. Například do Lančova vede pouze silnice III. třídy. (Silniční mapa ČR 2006)

Velkou výhodou Máchova jezera je přímé spojení dálkovým autobusem s Prahou. Další předností je přítomnost železniční stanice v přímé blízkosti jezera. Nejbližší železniční spojení k Vranovské přehradě se nachází v asi 5 km vzdálené obci Šumná.

Podobnou funkci plní okolí vodních ploch z hlediska druhého bydlení, které je zde tradiční a jeho počátky sahají do první poloviny 20. století. Levá (2007) poukazuje na pokles objektů druhého bydlení až o třetinu v období po roce 1989. Klesající tendenci naznačují statistiky i u Vranovské přehrady.

Stejně jako v práci Levé (2007) jsem zjistil, že turistická sezóna je vázána pouze na léto. V tomto období však stejně jako v případě Máchova jezera dosahuje obsazenost UZ u Vranovské přehrady prakticky 100 %. Podobná situace je i s celoročním provozem některých penzionů a hotelů. V obou destinacích celoročně fungují ty největší z nich. Levá (2007) se zmiňuje i o najímání správců UZ pouze na sezónu. Tuto informaci jsem ve svém území nezjišťoval, ale z povahy objektů i znalosti oblasti si nemyslím, že by tomu až na několik výjimek mělo být u Vranovské přehrady jinak.

Máchovo jezero je podle Levé (2007) typické vysokou aktivitou objektů vázaného cestovního ruchu, popřípadě dětskými tábory. V mnou zkoumané oblasti převažuje komerční forma CR, a tedy volný CR. I objekty vázaného CR v případě volné kapacity ubytují veřejné zájemce. Naopak podobný u obou regionů je trend do budoucna, který nepřepokládá odprodeje objektů vázaného CR. S ohledem na terénní výzkum si myslím, že v regionu mého výzkumu také do budoucna nedojde k dalším prodejům např. podnikových chat. Připouštím jednotlivé výjimky, ale ta část UZ, která takto funguje dodnes, si svůj účel zachová. Napočítal jsem 28 UZ sloužících vázanému CR, zato Levá (2007) uvádí 100 takto sloužících UZ.

Stejná autorka se také zmiňuje o volnočasových aktivitách u Máchova jezera. Shodná je dominance letní rekreace u vody, tu doplňuje pěší turistika a cykloturistika. Zvláště v případě cyklistů se Levá (2007) zmínila o zrušení cyklobusu, z důvodu jeho nevytíženosti. Z této situace nelze jednoznačně tvrdit, že by cykloturistika u Máchova jezera nějak upadala. Nutno podotknout, že z terénního šetření u Vranovské přehrady vyšlo, že cyklistů každý rok stále přibývá a v posledních letech obzvlášť znatelně. Na což reagují někteří majitelé UZ i dalších zařízení a vylepšují podmínky právě pro tuto klientelu. Cyklisté mohou přibližně od června do září využívat ve vybraných dnech dvě linky cyklobusů. První na trase Vranov nad Dyjí – Znojmo (Obecní úřad Lančov) a druhý spojující České Budějovice a Znojmo se zastávkou mimo jiné i ve Vranově nad Dyjí. (Cyklotrans)

9 ZÁVĚR

Předložená práce poskytuje základní přehled o problematice ubytovacích zařízení v jedné z nejznámějších destinací letní rekreace u vody v Česku, ke kterým Vranovská přehrada jistě patří. V úvodu zmiňuji cíle, které jsem se pokusil splnit.

Velký podíl času a úsilí si vyžádalo samotné mapování ubytovacích zařízení a další šetření v terénu. Ze získaných poznatků jsem však mohl vytvořit vlastní kategorizaci UZ odpovídající stavu ve zkoumaném území. Jak mapování, tak vytvoření kategorizace považuji za zdařilé. Výsledkem je mapa 1, kde nalezneme všechna UZ, zařazena do vlastních kategorií. Celkově jsem zaevidoval 102 UZ. Domnívám se, že se mi také podařilo zachytit v dostatečné míře kvalitativní i kvantitativní charakteristiky UZ. Proto jsem mohl do grafické podoby převést i lůžkové kapacity za jednotlivá zařízení.

S úspěchem jsem provedl dotazníkové šetření se zástupci obcí, od kterého jsem původně neočekával příliš nových podnětů, ale informace takto získané pro mne byly velice cenné. Další dotazníky patřily majitelům UZ, jejich návratnost by mohla být i vyšší (19 %), nicméně základní údaje jsem získal. Výsledek anketního šetření mezi turisty byl poplatný termínu konání. Většina dotazovaných byla totiž pouze jednodenními návštěvníky. Ohledně ankety s residenty mne zarazila jejich neochota spolupracovat a někteří se zdráhali odpovídat i na pár jednoduchých otázek. Otázkou percepce vnímání dopadů CR a hranicí snesitelnosti pro jednotlivé účastníky CR jsem se věnoval okrajově a zjišťoval pouze základní postoje. Na tuto oblast výzkumu by jistě mohla být zaměřena další bakalářská práce, neboť zpracování podrobnější studie ohledně tohoto tématu je poměrně náročné.

Pomocí metody mentální mapy se mi podařilo zjistit nejatraktivnější lokality stávajících UZ i případná místa pro další výstavbu. Největším potenciálem pro vznik nových UZ disponuje po celé své délce štítarský břeh vodní nádrže. Podle mého názoru tedy můžeme očekávat další zvyšování koncentrace UZ právě zde.

Při zpracování práce jsem zjistil řadu informací o pracovním regionu, ty se pokouším zúročit při formulování perspektiv UZ a CR do budoucna. Za nejdůležitější poznatek považuji možnost dalšího rozvoje CR ve všech 4 obcích modelového území. Ovšem bude záviset na samotných obyvatelích a jejich zástupcích, do jaké míry a jakou formu aktivit CR budou ochotni na svém území dopustit. Zvláště vzhledem k ochraně

přírody by další nekontrolované turistické akce mohly více uškodit než pomoci. Za přínosné považuji i srovnání alespoň základních charakteristik Vranovské přehrady a Máchova jezera. Vedlejší cíle jsem splnil téměř všechny. Pouze názory samotných chatařů a chalupářů jsem nakonec cíleně nezjišťoval. Tyto informace nebyly pro moji práci zásadní. Pokud by se v budoucnu někdo zabýval možnými konflikty mezi aktéry CR, jistě by bylo dobré tam názory této skupiny zahrnout.

Při zpracování této práce jsem se snažil zodpovědět základní výzkumné otázky položené v úvodu. **Po roce 1989 došlo k poklesu lůžkové kapacity ve zkoumaném území díky ukončení provozu některých velkokapacitních UZ.** Jednalo se převážně o podnikové chaty a objekty vázaného CR. Samozřejmě ubylo také poskytovatelů ubytování. Tento úbytek byl skokový a ve větší míře nepokračoval dále. Naopak po stabilizaci stavu až do současnosti zaznamenáváme plynulý přírůstek UZ založených na komerčním způsobu fungování.

Po roce 1989 ztratil vázaný CR jistě svoji dominantní úlohu. Existují však zařízení s velkou lůžkovou kapacitou, jako je například Vojenská zotavovna Dyje, která poskytuje služby vázaného CR i dnes. Ve zkoumaném území fungují i další podobná zařízení s řádově menší lůžkovou kapacitou.

Ve zkoumaném území se jasně projevil trend zlepšování stavu i kvality UZ. Tento stav je způsoben konkurencí mezi UZ i zvyšováním požadavků turistů.

Mezi hlavní rysy turistické sezóny u Vranovské přehrady patří její časová omezenost pouze na dobu letních prázdnin. Měsíce červen a září se dají považovat za přechodné, ale s červencem či srpnem se co do počtu turistů nedají vůbec srovnávat.

Náznamy konfliktů mezi aktéry CR jsem zaznamenal ve Vranově nad Dyjí. Pro přesnější posouzení situace by bylo nutné uskutečnění podrobnějšího dotazníkového šetření. Z mého šetření však nevyplývá, že by napětí mezi residenty a turisty bylo na nějaké kritické úrovni. Ve zbylých 3 obcích se podobné konflikty nevyskytly.

Z dotazníkového šetření celkem jasně vyplývá, že podíl zahraničních turistů na celkovém počtu činí přibližně 10 %. Osobně tento fakt shledávám jako **velký nedostatek a neschopnost místních majitelů UZ přilákat například rakouské turisty**, kteří by to do tohoto příhraničního regionu měli nedaleko. Za tímto stavem stojí podle mého názoru špatná jazyková vybavenost provozovatelů a nízká profesionalita jak v sektoru ubytování, tak i stravování v nedávné minulosti. I v tomto směru nastává dnes obrat k lepšímu a bylo by zajímavé sledovat počty zahraničních turistů i v dalších letech. O Vranovské přehradě můžeme tvrdit, že turisté jsou vysoce koncentrováni,

největší nápory zažívá každoročně obec Vranov nad Dyjí a oblast štítarského břehu, kde nalezneme i největší koncentraci UZ. Zvláště areál CAMP PLÁŽ je určen výhradně pro turisty. Nenachází se v něm žádné objekty prvotně určené k druhému bydlení či celoročně obydlené budovy. UZ ve Vranově nad Dyjí jsou rozložena na větší ploše. Turisté se zde koncentrují v létě kolem hlavní komunikace, podél které se nachází mnoho stravovacích zařízení, na náměstí a podél cest na zámek.

S ohledem na časovou náročnost i obtížnost, jsem prováděl výzkum v katastrálním území nejvýznamnější části Vranovské přehrady, v blízkosti samotné hráze, na území 4 obcí. Pro celkovou srovnatelnost s dalšími vodními nádržemi by bylo přínosné zpracovat podle stejné metodiky i další UZ ležící ve zbylých částech přehrady. Do celkového počtu UZ by jistě přispělo například Bítovsko, Podhradí a další. Z tohoto důvodu by se mohla má práce stát základním přehledem UZ pro potenciální magisterskou práci, ve které by byl dostatek prostoru pro celý region Vranovsko.

Pobyt u Vranovské přehrady je velice oblíbeným způsobem trávení volného času. Všichni účastníci CR i místní obyvatelstvo se v jistých situacích nemusejí plně shodovat v představách o využití tohoto území. Nicméně žádná skupina těchto aktérů není nijak extrémně rušena či omezována vzhledem k jejich vztahu k tomuto místu. Proto zde podle mého názoru existuje jistá rovnováha, kterou pokud se podaří zachovat i do budoucna, tak se nemusí tato lokalita obávat o zájem turistů současně se zachováním místních přírodních i kulturních hodnot.

SEZNAM LITEREATURY A ZDROJŮ

Publikace

ANDERLE, W., SCHMIDT, W. (2002): Frain einst die Perle im Thayatal, sv. 2. Stadtschlaining Druck: Rötzer Druck, Eisenstadt, 456 s.

FRANTÁL, L. (2007): Rekreační využití vodních ploch v Česku se zaměřením na přehradní nádrž Lipno a Máchovo jezero. Bakalářská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 70 s.

GOLDOVÁ, D. (2004): Cestovní ruch v okrese Znojmo. Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 128 s.

HENDL, J.(2004): Přehled statistických metod zpracování dat. Portál, Praha, 584 s.

HRALA, V. (1997): Geografie cestovního ruchu. Idea – servis, Praha, 241 s.

LEVÁ, P. (2007): Transformace vázaného cestovního ruchu v oblasti Máchova jezera. Bakalářská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 72 s.

MARIOT, P. (1983): Geografia cestovného ruchu. Veda, Bratislava, 252 s.

PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. (2002): Výkladový slovník cestovního ruchu. MMR ČR, Praha, 448 s.

ŠTĚPÁNEK, V., KOPAČKA, L., ŠÍP, J. (2001): Geografie cestovního ruchu. Karolinum, Praha, 228 s.

TRNKOVÁ, O., SLÁMOVÁ, D., WICHSOVÁ, M., POSPÍŠIL, F. (1995): Území a cestovní ruch. Vysoká škola ekonomická v Praze, Praha, 95 s.

VACH, O. (2007): Možnosti rozvoje cestovního ruchu v Orlických horách. Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 104 s.

VAISHAR, A. (ed.) (2000): Vranov nad Dyjí/Jemnice: region v transformaci. REGIOGRAPH, Brno, 144 s.

VAŠKO, M. (2002): Cestovní ruch a regionální rozvoj. Oeconomica, Praha, 96 s.

VYSTOUPIL, J. a kol. (2006): Atlas cestovního ruchu České republiky. MMR, Praha, 158 s.

ZATLOUKALOVÁ, T. (2005): Cestovní ruch a rekreace v zázemí Brna na příkladu Brněnské přehrady. Magisterská práce, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha, 117 s.

Další pomocné zdroje

Databáze ČÚZK 2005 o druhu a obydlivosti objektů - nepublikovaná elektronická podoba

Elektronická databáze ArcČR ARCDATA PRAHA, s.r.o., 1997

Obce Vranovska turistům, Svazek obcí Vranovska, Vranov nad Dyjí, 2004, 28 s.

PODYJÍ a ZNOJEMSKO. Soubor cykloturistických map 1: 100 000, Klub českých turistů, Praha, 2000

Podyjí – Thayatal, Vranovská přehrada 1 : 50 000, SHOCart, spol. s.r.o., Vizovice, 2003

Silniční mapa ČR. 1 : 850 000, CzechTourism, Praha, 2006

Statistický lexikon obcí České republiky 2005. Ottovo nakladatelství, Praha, 2005, 1360 s.

Statistický lexikon obcí České republiky 1992. SEVT Praha, 1994, 895 s.

Internetové zdroje

Asociace hotelů a restaurací České republiky: <<http://www.ahrcr.cz>>, [20. 3. 2008]

Cyklotrans: <<http://www.cyklotrans.cz/cz/jizdni-rady/#zelena>> [24. 7. 2008]

Česká centrála cestovního ruchu: <<http://www.czechtourism.cz>>, [20. 3. 2008]

Český statistický úřad: <<http://www.czso.cz>>, [20. 3. 2008]

Doporučení upravující základní ukazatele pro kategorizaci hostinských a ubytovacích zařízení, (1994): <<http://www.cestovni-ruch.cz/kategorizace/doporuceni.htm>>, [20. 3. 2008]

Doporučení upravující základní ukazatele pro poskytování služeb v rámci ubytování v soukromí, v kempech a chatových osadách a turistických ubytovnách, (2000): <<http://www.cestovni-ruch.cz/kategorizace/doporuceni2.htm>>, [20. 3. 2008]

Mapový portál: <<http://www.mapy.cz>>, [10. 4. 2008]

Oficiální jednotné klasifikace ubytovacích zařízení České republiky - kategorie hotel, hotel garni, pension a motel, pro období let 2006-2009, (2005): <<http://www.cestovni-ruch.cz/kategorizace/klasifikace2006.pdf>>, [20. 3. 2008]

Oficiální webové stránky města Znojma - mapový server: <<http://gis.znojmo.cz/mapserv/php/maps.php>>, [15. 2. 2008]

Oficiální webové stránky obce Lančov: <<http://www.obecslancov.cz>>, [12. 4. 2008]

Oficiální webové stránky obce Štítary: <<http://www.obecstitary.cz>>, [12. 4. 2008]

Oficiální webové stránky obce Vranov nad Dyjí: <<http://www.ouvrnov.cz>>, [12. 4. 2008]

Oficiální webové stránky Sdružení pro obnovu a rozvoj Vranovska: <<http://www.vranov-region.cz>>, [12. 4. 2008]

Oficiální webové stránky společnosti CAMP PLÁŽ: <<http://www.camp-plaz.cz>>, [25. 4. 2008]

Oficiální webové stránky Správy Národního parku Podyjí: <<http://www.nppodyji.cz>>, [5. 5. 2008]

Propagační server cestovního ruchu: <<http://www.cestovni-ruch.cz>>, [20. 3. 2008]

Správa Státního zámku Vranov nad Dyjí: <<http://www.zamekvranov.cz>>, [5. 5. 2008]

Turistický server ČR: <<http://www.czecot.com>>, [20. 3. 2008]

Internetové stránky ubytovacích zařízení

Apartmán "Keramika": <<http://www.vranov.info/apartman/>>, [8. 4. 2008]
Apartmány Kutinovi: <<http://www.stitary.cz>>, [8. 4. 2008]
Apartmány Vranov: <<http://www.ubytovani.znojemsko.com>>, [8. 4. 2008]
Camp pláž: <<http://www.camp-plaz.cz>>, [8. 4. 2008]
Country hotel: <<http://www.country.saloon.web.wo.cz>>, [8. 4. 2008]
Country Saloon: <<http://home.tiscali.cz/country.saloon/>>, [8. 4. 2008]
Hotel Pod Zámkem: <<http://www.pod-zamkem.cz>>, [8. 4. 2008]
HOTEL SOBOL: <<http://www.sisznojmo.cz/vranov/hotel.htm>>, [8. 4. 2008]
Hotel Vranov: <<http://www.hotel-vranov.cz>>, [8. 4. 2008]
Chata Dolja: <<http://www.chata.sf.cz/>>, [8. 4. 2008]
Chata Malá Modrá: <<http://www.chatamodra.unas.cz>>, [8. 4. 2008]
Chata Modrá: <<http://www.chatamodra.unas.cz>>, [8. 4. 2008]
Chata Na Louce: <<http://www.volny.cz/z.sevcikova>>, [8. 4. 2008]
Chata u GÖTZŮ: <<http://www.vranovska-prehrada.cz/ubytovani/vranov-nad-dyji/>>, [8. 4. 2008]
Chatky Dalibor: <<http://www.chatkydalibor.net>>, [8. 4. 2008]
Chatová osada Slunečnice: <<http://www.osada-slunecnice.cz>>, [8. 4. 2008]
Chatová osada U Lesa: <<http://www.penziondyje.cz>>, [8. 4. 2008]
Chatová osada U Tobogánu: <<http://www.penziondyje.cz>>, [8. 4. 2008]
Chaty 3x: <<http://www.znojman.cz/raj>>, [8. 4. 2008]
KLATOVKA: <<http://www.klatovka.wz.cz/ubytovani.html>>, [8. 4. 2008]
Miroslav Erlman – Chata: <<http://www.sweb.cz/pojistit/ubyt.htm>>, [8. 4. 2008]
Miroslav Erlman – Vilka: <<http://www.sweb.cz/pojistit/ubyt.htm>>, [8. 4. 2008]
Pážecí dům: <<http://www.pazecidum.cz>>, [8. 4. 2008]
Pension Felicitas: <<http://www.penzionfelicita.com/info.php>>, [8. 4. 2008]
Pension Hamry: <<http://www.hamry.webz.cz>>, [8. 4. 2008]
Pension Idyla: <<http://www.pension-idyla.cz>>, [8. 4. 2008]
Pension Patrik: <<http://www.informatik.cz/penzion>>, [8. 4. 2008]
Penzion Anita: <<http://www.anita-vranov.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion Drops: <<http://www.penzion-drops.cz/cz/main.html>>, [8. 4. 2008]
Penzion Ela: <<http://www.penzionela.wz.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion Gaudeo: <<http://www.penzionygaudeo.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion Herold: <<http://www.herold.krulovi.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion Hotař: <<http://www.vranov.info/hotar/>>, [8. 4. 2008]
Penzion Jelen: <<http://www.vranov.com>>, [8. 4. 2008]
Penzion Julie: <<http://www.vranov.info/julie/>>, [8. 4. 2008]
Penzion Kormorán: <<http://www.penzionkormoran.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion M: <<http://www.penzion-m.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion Pod Hradem: <<http://vranov.kx.cz/>>, [8. 4. 2008]
Penzion Procházka: <<http://www.penzionprochazka.cz/penzion/penzion.htm>>, [8. 4. 2008]
Penzion Relax: <<http://www.vranovnaddyji.cz>>, [8. 4. 2008]
Penzion U Jezera: <<http://www.znojman.cz/ujezera>>, [8. 4. 2008]
Penzion U Sv. Floriána: <<http://www.florian.via.cz>>, [8. 4. 2008]
<http://www.obecstitary.cz/index.php?str=ubytovani&menu=sluzby_v_obci>, [8. 4. 2008]
Pod Přehradou: <<http://www.znojman.cz/pod-prehradou/>>, [8. 4. 2008]

Rekreační dům Vranov: <<http://www.vranovska-prehrada.cz/ubytovani/vranov-nad-dyji/>>, [8. 4. 2008]
Rekreační zařízení Ráj: <<http://www.znojman.cz/raj>>, [8. 4. 2008]
Restaurace-pension PŘEHRADA: <<http://www.restauraceprehrada.cz>>, [8. 4. 2008]
Royal Garden Apartments: <<http://www.royalgardenap.cz>>, [8. 4. 2008]
Slámová: <http://www.obecstitary.cz/index.php?str=ubytovani&menu=sluzby_v_obci>, [8. 4. 2008]
Švajková: <<http://www.vranov.info/svajkova>>, [8. 4. 2008]
U Jany: <<http://www.sweb.cz/ubytujteseujany>>, [8. 4. 2008]
U Ondřeje: <<http://www.vranovsko.cz/ubytovani/start.htm>>, [8. 4. 2008]
U Pařezu: <<http://www.sisznojmo.cz/vranov/parez.htm>>, [8. 4. 2008]
Ubytování Jakoubek: <<http://www.vranov.info/jakoubek/>>, [8. 4. 2008]
Ubytování Lena: <<http://www.znojman.cz/lena>>, [8. 4. 2008]
Ubytování sportklub: <<http://www.vranov.info/sportclub/>>, [8. 4. 2008]
Ubytovna U Převozu: <http://www.camp-plaz.cz/index.php?str=u_prevozu&jazyk=cz>, [8. 4. 2008]
Vilém Kratochvíl: <<http://www.sweb.cz/ubytovani.vranov>>, [8. 4. 2008]
Villa Ida: <<http://www.villaida.cz>>, [8. 4. 2008]
Vojenská zotavovna Dyje – Vranov:
<<http://www.volareza.cz/index2.php?z=DY&c=ZOTAVOVNA>>, [8. 4. 2008]
Zámecký hotel: <www.zameckyhotel.cz>, [8. 4. 2008]

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Marketingové turistické regiony

Příloha 2: Marketingové turistické oblasti

Příloha 3: Přehled ubytovacích zařízení

Příloha 4: Dotazník pro zástupce obecní samosprávy

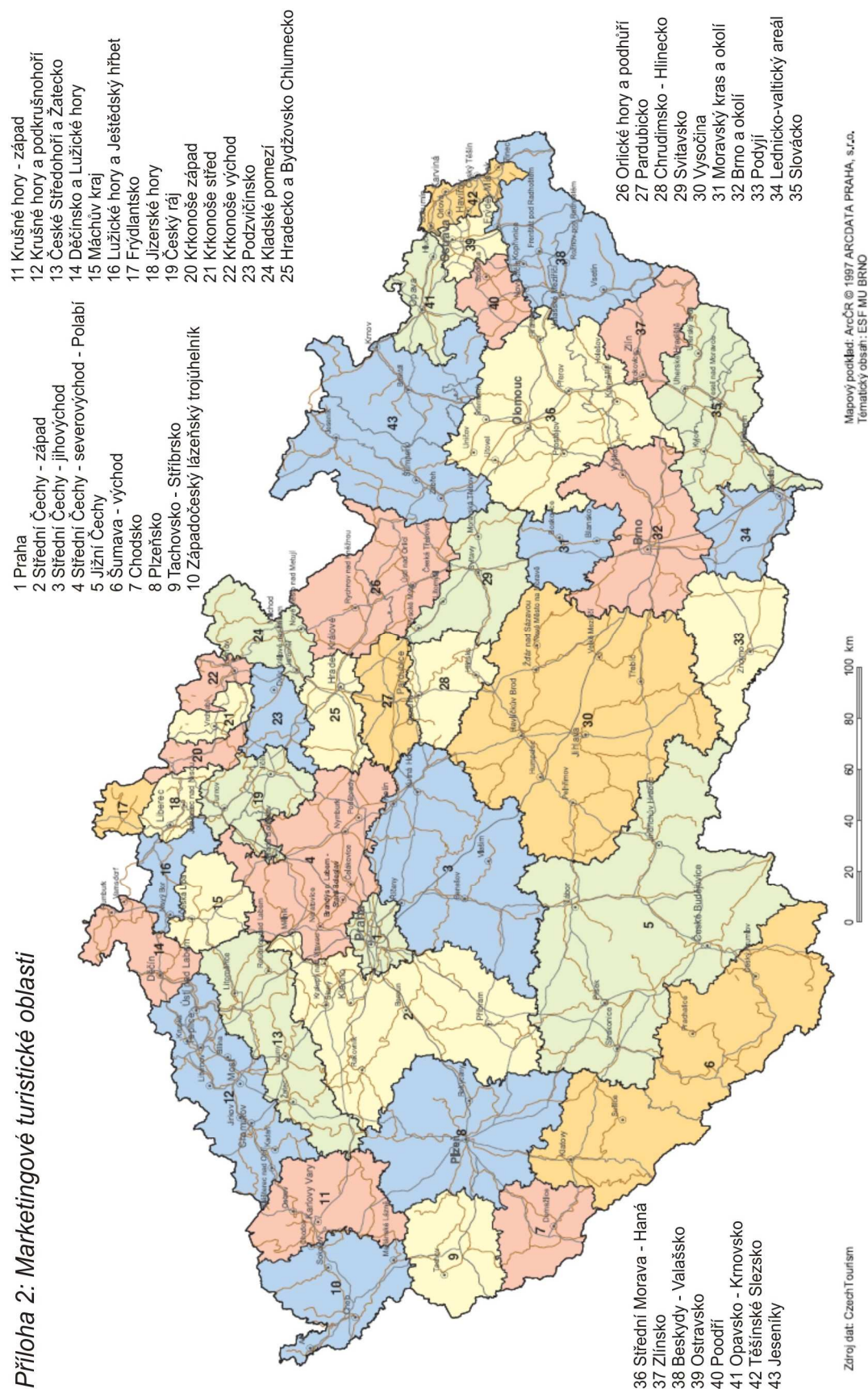
Příloha 5: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení

Příloha 6: Fotodokumentace

Příloha 2: Marketingové turistické oblasti

Příloha č. 3: Přehled ubytovacích zařízení, strana 1/3

IČ	Název UZ	Kategorie	Cena	Provoz	Počet lůžek	Příslušnost k obci
1	Pension Felicita	byvUZ	x	x	x	Vranov
2	Restaurace-pension PŘEHRADA	p	370	s	34	Onšov
3	Pension Idyla	p	250	s	45	Vranov
4	KLATOVKA	rs	230	s	210	Vranov
5	Apartmány Vranov	aj	215	s	8	Vranov
6	Penzion Kormorán	p	320	c	42	Vranov
7	Vilém Kratochvíl	b	320	s	4	Vranov
8	Penzion Procházka	p	340	s	10	Vranov
9	Penzion Patrik	b	320	s	8	Vranov
10	Pension Hotař	aj	250	s	12	Vranov
11	Miroslav Erlman - Chata	ch	250	s	5	Vranov
12	Miroslav Erlman - Vilka	b	250	s	6	Vranov
13	Penzion Dagmar	aj	N	s	N	Vranov
14	Penzion Drops	aj	320	s	9	Vranov
15	Penzion Jelen	p	N	c	N	Vranov
16	Zámecký hotel	h	720	c	68	Vranov
17	Penzion Herold	p	370	c	20	Vranov
18	Apartmány Herold	aj	310	c	15	Vranov
19	Penzion Ela	aj	250	c	10	Vranov
20	Hotel Pod Zámkem	h	475	s	45	Vranov
21	Pážecí Dům	p	N	s	16	Vranov
22	Penzion Pod Hradem	p	250	s	9	Vranov
23	Penzion Relax	p	280	c	44	Vranov
24	Penzion Anita	p	N	s	55	Vranov
25	Hotel Vranov	p	400	s	31	Vranov
26	U Jany	aj	250	s	8	Vranov
27	Penzion U Jezera	p	270	s	16	Štítary
28	Chatky Dalibor	cho	N	s	16	Štítary
29	CAMP PLÁŽ 1-7	cho	N	s	28	Štítary
30	Penzion Gaudeo	p	790	s	24	Štítary
31	Penzion M	p	360	s	88	Štítary
32	Rekreační zařízení Ráj	aj	350	s	16	Štítary
33	Miloslav Caska Chaty	cho	350	s	16	Štítary
34	Chata na Louce	aj	180	s	24	Lančov
35	Přehrada	p	N	s	N	Onšov
36	Chata Malá Modrá	ch	230	s	5	Lančov
37	Chata Modrá	aj	215	s	19	Lančov
38	Penzion u sv. Floriána	p	270	c	16	Štítary
39	Villa Ida	aj	400	c	15	Vranov
40	Royal Garden Apartments	aj	500	c	20	Štítary
41	Penzion Jülie	aj	200	s	9	Vranov
42	Pod Přehradou	rs	280	s	50	Vranov
43	Ubytování Lena	ch	N	s	12	Vranov
44	Vila Belle Vue	p	N	s	N	Vranov
45	Chatová osada U Tobogánu	cho	190	s	50	Štítary
46	Chatová osada U Lesa	cho	190	s	N	Štítary
47	Penzion U Dvou Studní	p	N	s	N	Onšov

Příloha č. 3: Přehled ubytovacích zařízení, strana 2/3

IČ	Název UZ	Kategorie	Cena	Provoz	Počet lůžek	Příslušnost k obci
48	Ubytování Jakoubek	b	250	s	8	Vranov
49	Chata Dolja	ch	270	s	5	Štítary
50	Chata u GÖTZŮ	aj	240	s	25	Štítary
51	Chatová osada Slunečnice	rs	155	s	170	Štítary
52	Country hotel	h	300	c	15	Vranov
53	Pension Hamry	p	330	s	17	Vranov
54	Rekreační dům Vranov	aj	200	c	14	Vranov
55	Rovnost	byvUZ	x	x	x	Štítary
56	U Pařezu	aj	230	s	20	Štítary
57	HOTEL SOBOL	h	370	s	70	Štítary
58	Apartmán "Keramika"	aj	300	s	21	Vranov
59	Ubytování Sportclub	tu	150	s	35	Vranov
60	Švajková	b	250	s	6	Vranov
61	Vojenská zotavovna Dyje - Vranov	h	330	c	356	Štítary
62	Slámová	aj	200	s	12	Štítary
63	Apartmány Kutinovi	b	290	s	4	Štítary
64	Penzion Na Stráni	p	400	s	46	Štítary
65	Ubytovna U Převozu	tu	200	s	81	Štítary
66	U Ondřeje	aj	250	s	13	Vranov
67	JUNIOR	rs	300	s	60	Štítary
68	Plemenáři Znojmo	aj	N	s	N	Štítary
69	GATEX	aj	160	s	17	Štítary
70	Keramické závody a.s. Znojmo	aj	N	s	N	Štítary
71	ČD Depo Znojmo	aj	N	s	N	Štítary
72	Lesy Lukov a.s.	cho	N	s	36	Štítary
73	EZO	ch	130	s	8	Štítary
74	RS Pohoda	rs	N	s	N	Lančov
75	RS Pohádka	rs	180	s	155	Lančov
76	Tábor Lesů	t	N	s	N	Lančov
77	Tábor Esperanto	t	N	s	N	Lančov
78	Střední škola polytechnická Brno	ch	N	s	5	Lančov
79	LA CHEMA	ch	100	s	4	Lančov
80	Aljaška	ch	N	s	5	Lančov
81	SVZ Husita	h	N	c	N	Štítary
82	OSP Bruntál	ch	N	s	5	Štítary
83	Chata odborových svazů Vyškov	ch	N	s	N	Štítary
84	ČAS Znojmo	p	N	s	N	Vranov
85	Chatová osada ŽOS	cho	220	s	56	Štítary
86	RS obce Sobotín	cho	170	s	40	Štítary
87	Chatky TRUMF	cho	N	s	8	Štítary
88	Chatky Pleas	cho	N	s	8	Štítary
89	Transgas	cho	N	s	4	Štítary
90	Reas	cho	N	s	4	Štítary

Příloha č. 3: Přehled ubytovacích zařízení, strana 3/3

IČ	Název UZ	Kategorie	Cena	Provoz	Počet lůžek	Příslušnost k obci
91	OMA Maleč	ch	N	s	4	Štítary
92	Sokolnice	cho	N	s	8	Štítary
93	Ořechov	ch	N	s	8	Štítary
94	Papcel	cho	N	s	40	Štítary
95	Geam II	ch	N	s	5	Štítary
96	Sing Sing	ch	N	s	5	Lančov
97	LA CHEMA II	ch	100	s	5	Lančov
98	PKS Inpos	cho	N	s	12	Štítary
99	Agroekol -Chotěboř	ch	N	s	4	Štítary
100	CAMP PLÁŽ 8-45	cho	N	s	152	Štítary
101	Pension Antonín	byvUZ	x	x	x	Vranov
102	Apartmány Kutinovi II	aj	290	s	8	Štítary

Zdroj: Terénní a dotazníkové šetření - jaro 2008

Vysvětlivky:

aj	- apartmánové jednotky
b	- ubytovací jednotka
byvUZ	- bývalé ubytovací zařízení
h	- hotel
ch	- chata
cho	- chatová osada
p	- penzion
rs	- rekreační středisko
t	- tábor
tu	- turistická ubytovna
s	- sezónní provoz
c	- celoroční provoz
N	- údaje nezjištěny
x	- údaje nezjišťovány (za bývalá UZ)

Příloha č. 4: Dotazník pro zástupce obecní samosprávy, strana 1/3

VÝVOJ, STAV A PERSPEKTIVY UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ U VRANOVSKÉ PŘEHRADY

Řízený rozhovor se zástupcem obecní samosprávy

Obec: .....

Jméno a příjmení: .....

Funkce v samosprávě: .....

- tato funkce vykonávána od roku: .....

---

1. Jaké nastaly změny a trendy ve vývoji cestovního ruchu (dále jen CR) po roce 1989? .....

.....

2. Jak se to projevuje na počtu, stavu, kvalitě a nabídce ubytovacích zařízení? .....

.....

3. Jaké jsou překážky ve výstavbě nových ubytovacích zařízení, pokud vůbec vznikají? .....

.....

4. Jakou roli v tomto období měl/má vázaný CR? .....

.....

5. Na která ubytovací zařízení měla/má problematika vázaného CR největší vliv? .....

.....

.....

Příloha č. 4: Dotazník pro zástupce obecní samosprávy, strana 2/3

6. Jaké formy propagace CR vaše obec uplatňuje?

.....
.....
.....

7. Kolik % rozpočtu obce je přibližně tvořeno příjmy z CR? Kolik % rozpočtu obce tvoří výdaje do CR?

.....
.....
.....

8. Jaké konkrétní formy investičních pobídek a podpor poskytuje vaše obec podnikatelským subjektům v oblasti CR?

.....
.....
.....

9. Podílela se vaše obec na financování nějakého projektu v oblasti CR?

.....
.....
.....

10. Spolupracuje v rámci CR s jinými obcemi? S kterými? Jak?

.....
.....
.....

11. Jakých organizací a sdružení je obec členem? Uveďte zaměření/cíl sdružení:

.....
.....
.....

12. Kolik ubytovacích zařízení se přibližně ve vaší obci nachází a jaká je jejich lůžková kapacita?

.....
.....
.....

13. Kolik turistů a návštěvníků řádově ročně do vaší obce přijíždí?

.....
.....
.....

Příloha č. 4: Dotazník pro zástupce obecní samosprávy, strana 3/3

14. Jak na zvýšenou aktivitu v obci v letní sezóně reagují místní obyvatelé (residenti)?

.....

.....

15. Máte nějaké informace odkud turisté a návštěvníci přijíždějí?

.....

- z Česka: .....

- ze zahraničí: .....

16. Došlo v posledních letech k nějakým změnám v návštěvnosti a ve struktuře hostů?

.....

.....

17. Kde je podle Vašeho názoru největší turistická koncentrace v rámci celého Vranovska?

.....

.....

18. Jaká jsou podle Vás nejsilnější turistická lákadla vaší obce?

.....

.....

19. A naopak, kde si myslíte, že vaše obec zaostává nebo kde máte největší nedostatky?

.....

.....

20. Jak si myslíte, že se tento stav bude vyvíjet do budoucna?

.....

.....

VELICE DĚKUJI ZA VÁŠ ČAS A OCHOTU

Dotazník slouží jako materiál pro vypracování bakalářské práce: Vývoj, stav a perspektivy ubytovacích zařízení u Vranovské přehrady.

Řešitel: Petr Bartošek

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

E-mail: petrbartosek@post.cz, Tel: 607 177 293

Školitel: RNDr. Jiří Vágner, Ph.D.

Univerzita Karlova v Praze

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje

E-mail: vagner@natur.cuni.cz

Příloha č. 5: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení, strana 1/4

VÝVOJ, STAV A PERSPEKTIVY UBYTOVACÍCH ZAŘÍZENÍ U VRANOVSKÉ PŘEHRADY

Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení

Dobrý den,

jmenuji se **Petr Bartošek**, studuji na Universitě Karlově v Praze obor: Geografie a kartografie, a tímto bych Vás chtěl požádat o několik málo minut a vyplnění jednoduchého dotazníku, který je **klíčový** pro zpracování mé bakalářské práce - Vývoj, stav a perspektivy ubytovacích zařízení u Vranovské přehrady.

Vzhledem k vlastním možnostem a velkému počtu ubytovacích zařízení mohu většinu informací získat pouze tímto způsobem a s Vaší pomocí. Proto předem velice děkuji všem, kteří mi takto pomohou.

Čestně stvrzuji použití dat pouze pro potřeby bakalářské práce.

Petr Bartošek

Celý dotazník jsem se snažil udělat co nejjednodušší a přehledný, proto do takto "....." označených míst za otázkou vepište prosím stručnou slovní odpověď, malé písmeno (a,b,c, popř. i více možností) příslušné odpovědi nebo číslovku, je-li to vhodné.

Typ, název a adresa ubytovacího zařízení: .....

.....

Vlastník: .....

Místo bydliště vlastníka (pouze obec): .....

1. Od jakého roku Vaše ubytovací zařízení provozujete? .....

Příloha č. 5: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení, strana 2/4

2. Toto ubytovací zařízení funguje? .....
- a) Celoročně
- b) Sezónně
3. Prezentuje se Vaše ubytovací zařízení na internetu? .....
- a) ANO
- b) NE
- v kladném případě uveďte prosím webovou adresu: .....
- .....
4. Ubytovací kapacita (počet lůžek): .....
5. Cena na osobu:
- v sezóně .....
- mino sezónu .....
- případně jiná forma ceny(za týden, za apartmán,...) .....
6. Jak je tento objekt využíván? .....
- a) Pro komerční účely
- b) Pro zaměstnance Vašeho podniku
- c) Pro školy
- d) Jinak .....
7. Hosté sem jezdí: .....
- a) V turnusech
- b) Kdykoli
8. Je součástí ubytovacího zařízení recepce? .....
- a) ANO
- b) NE
9. Přibližné vytížení zařízení v procentech:
- v měsících VII, VIII .....%
- v měsících V, VI, IX, X .....

Příloha č. 5: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení, strana 3/4

10. Které z následujících služeb Vaše zařízení poskytuje? Doplňte prosím pouze „a“ (ANO) v případě, že danou službu nabízíte.

Parkoviště: .....

Parkování v lese u chaty: .....

Hřiště: .....

Stolní tenis: .....

Bazén: .....

Kulečnick: .....

Sauna: .....

Posilovna: .....

Restaurace: .....

Bar: .....

Možnost vlastního vaření: .....

Půjčovna kol: .....

Ostatní (v kladném případě prosím blíže specifikujte): .....

.....

11. Sloužil dříve objekt jiné formě cestovního ruchu? .....

- a) podniková chata
- b) odborářské rekreace
- c) objekt druhého bydlení
- d) ostatní .....

12. Spolupracujete s jinými majiteli ubytovacích zařízení? Případně jakým způsobem? (prosím o stručnou odpověď).....

.....

13. Uveďte prosím přibližný podíl v procentech domácích a zahraničních hostů
(domácí% : zahraniční%) .....% : .....%

Příloha č. 5: Dotazník pro majitele ubytovacích zařízení, strana 4/4

14. Představte si, že máte možnost znovu zahájit provoz hned tří zcela nových, stejných ubytovacího zařízení bez jakéhokoli omezení. Do kterého z vymezených sektorů 1-96 by jste je lokalizoval(a), s podmínkou maximálně jednoho zařízení v sektoru.

1. (nejpreferovanější sektor) .....
2. (druhý nejpreferovanější sektor) .....
3. (třetí nejpreferovanější sektor) .....

VELICE DĚKUJI ZA VÁŠ ČAS A OCHOTU

Dotazník slouží jako materiál pro vypracování bakalářské práce: Vývoj, stav a perspektivy ubytovacích zařízení u Vranovské přehrady.

Řešitel: Petr Bartošek
Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
E-mail: petrbartošek@post.cz
Tel: 607 177 293

Školitel: RNDr. Jiří Vágner, Ph.D.
Univerzita Karlova v Praze
Přírodovědecká fakulta
katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
E-mail: vagner@natur.cuni.cz

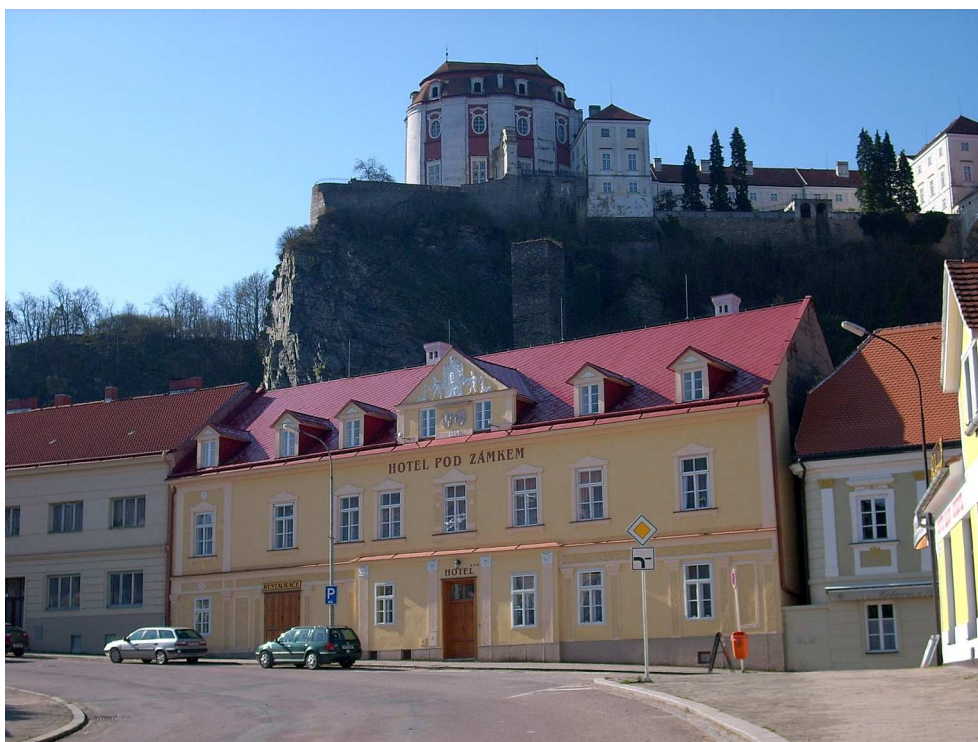
Příloha č. 6: Fotodokumentace, strana 1/4

Fotografie 1: Zámecký hotel

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Fotografie 2 : Hotel pod Zámkem***

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Příloha č. 6: Fotodokumentace, strana 2/4

Fotografie 3: Penzion Jelen

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Fotografie 4 : Apartmánové jednotky – Penzion Gaudeo

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Příloha č. 6: Fotodokumentace, strana 3/4

Fotografie 5: Chatová osada U Tobogánu

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Fotografie 6 : Vojenská zotavovna Dyje - Vranov

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Příloha č. 6: Fotodokumentace, strana 4/4

Fotografie 7: Jedna ze dvou lodí zajišťující plavbu po přehradě - Viktorie

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Fotografie 8: Vstup do areálu společnosti CAMP PLÁŽ

Zdroj: Terénní šetření - jaro 2008

Mapa 1: UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ U VRANOVSKÉ PŘEHRADY V ROCE 2008

